

bb. 27. csapatzászló átadási ünnepség kaposvárrott

vid/e cz

1969. május 4.

a kaposvári híradástechnikai vállalat csapatzászlót adományozott a helyőrség egyik katonai alakulatának. az ünnepséget, amelyen a honvédelmi minisztérium képviselőjében részt vett sárközi sándor vezérőrnagy is, vasárnap rendezték meg a laktanya udvarán. ott voltak a zászlót adományozó vállalat képviselői, uttorók, kiszisták, valamint a magasabb egység parancsnokai, a felsorakozott egység előtt felolvasták czinege lajos honvédelmi miniszter napiparancsát, majd nagy lajos, a kaposvári híradástechnikai vállalat igazgatója mondott beszédet és átadta a zászlót báróczi jános parancsnoknak. a zászló átadása után az egység nevében az egyik tiszt mondott köszönetet és fogadalmat, hogy a csapatzászló becsületét hűen megőrzi. ezután az egység díszmenetben vonult el a zászló előtt.

x x x

hasonló csapatzászló átadási ünnepséget rendeztek nyíregyházán is. itt az ünnepségen a honvédelmi minisztérium képviselőjében simonyi gyula vezérőrnagy vett részt. /mti/

bb. 38. orgonahangverseny baján

vid/e cz

1969. május 4.

az igényeknek megfelelően, évről-évre több hangversenyt rendeznek a dél-dunaparti fürdővárosban, baján. az idei program egyik kiemelkedő zenei eseménye zajlott le vasárnap este a városban: orgonahangversenyt rendeztek a barátok templomában. a nagy érdeklődéssel kísért hangversenyen pécsi sebestyén orgonaművész és werner mária énekművész működött közre. /mti/

- v é g e -

19. 15/e

- 20 -

W

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1969. május 5.

bb. 1. az akadémia elnökségének beszámolója

t bc/tr/il la

1969. május 5.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk a magyar tudományos akadémia elnöksége beszámolójának szövegét, amely az akadémia közgyűlésének május 5-1. hétfő délelőtti nyilvános ülésén hangzik el. a beszámolót erdey-gruz tiber, az akadémia főtitkára terjeszti elő. keretet később adunk. e m b a r g ó feloldásig.

x x x

- az 1968. évet társadalmunk egészséges haladása, politikai viszonyaink stabilitása, a népgazdaságban az irányítás új, rendszerére való áttérés jellemzi. mindez kedvező volt a tudományok nagyjából eddigi ütemű továbbfejlődésére.

- tudományos életünkben befejezéshez közeledik az a szakasz, amelyben a mennyiségi fejlődés volt a domináló és mindinkább előtérbe kerül a kutatási bázis minőségi fejlesztése, a kutatómunka hatékonyságának fokozása. mind nagyobb jelentőségre tesz szert a tudományos technikai és kulturális haladás meggyorsítása a tudományos vívmányok gyorsabb gyakorlati alkalmazásba vétele révén, s ennek érdekében a tudomány közvetlen termelő és társadalmi erővé válásának a céltudatos előmozdítása.

/folyt. köv./

- 1 -

11. 30

bb. 1./ az akadémia ... 1. folyt./ 11

- a gazdasági irányítás új rendszerének való áttérés több vonatkozásban érintette és érinti a kutatás szféráját is. fokozottabban előtérbe kerültek a társadalom aktuális konkrét igényei a tudománnyal szemben, szorosabbá váltak az elmélet és a gyakorlat kapcsolatai, növekedett a kutatóhelyek önállósága és egyben vezetőinek felelőssége, az új gazdasági mechanizmus bevezetése óta eltelt idő tapasztalatai mélyreható értékeléshez ugyan még nem elégségesek, annyi azonban már ma is megállapítható, hogy a gazdaságirányítás új rendje serkentőleg hat a tudományos életre.

- az elmúlt évben az mszmp központi bizottságának kezdeményezésére napirendre került a hazai tudományos kutatómunka szervezésének és irányításának kritikai elemzése, valamint a továbbfejlesztését szolgáló javaslatok kidolgozása. e munka, amelyben az akadémia számos tagja és munkatársa aktívan részt vesz, érinti az akadémia helyét, szerepét és funkcióját társadalmunkban. kiterjednek e munkálatok az akadémia szervezetének kritikai elemzésére, s a korszerű továbbfejlesztés irányainak a kiűzésére is.

- az elmúlt közgyűlés óta a párt és a kormány vezetői között tettek látogatást az akadémiaán, ezek a látogatások is kifejezik a párt és a kormány részéről az akadémia iránt megnyilvánuló érdeklődést és bizalmat.

a beszámoló ezután arról szólt, hogy az akadémia elnöksége a múlt évben is egyik fontos feladatának tekintette néhány tudományág szakmai és tudománypolitikai fejlődéséből fakadó problémák megvitatását, az akadémia országos tudománypolitikai feladatainak érvényesítését, illetve általában az irányítás eddiginél hatékonyabb módjainak keresését.

két ízben foglalkozott a műszaki-mechanika helyzetével és fejlesztésének módjaitól, fontosnak ítélve e tudományágakat akadémiai bázisának a növelését. állást foglalt abban, hogy a fejlesztést fokozatosan egyelőre a műszaki mechanikai tanszékek munkaközösség keretében kell megvalósítani, s a miskolci műszaki egyetemen is létre kell hozni a műszaki mechanika akadémiai kutató bázisát. helyeselte, hogy a későbbiekben akadémiai műszaki mechanikai kutató intézet létesítésére is sor kerüljön.
/folyt.köv./

- 2 -

11.35

11

bb. 1./ az akadémia ... 2. folyt./ 11.

a régészeti-tudomány helyzetének megvitatása feltárta e tudományág hazai fejlődésvonalát, az akadémia szerepét a régészettudomány fejlesztésében és a megoldásra váró főbb problémákat.

az akadémia gazdaság- és jogtudományok osztályának közgazdaságtudományi bizottsága 1966-ban kísérletként új típusú koordináló szervet: vezetői tanácsot hozott létre, az osztály irányítása alá tartozó legfontosabb közgazdasági kutatások országos koordinálására. az elnökség megállapította, hogy a vezetői tanács, amelyben a legérdekeltőbb akadémiai és akadémiaán kívüli közgazdasági kutatóhelyek vezetői vesznek részt, megalakulása óta hasznos munkát végzett, s fethivta a vezetői tanácsot, hogy jeltlje meg, mely problémakörökre kívánatos a jövőben nagyobb erőt koncentrálni.

néhány tudományágzat fejlődését szervezeti intézkedésekkel is elősegítette az elnökség, így a művelődésügyi minisztériummal egyetértésben elhatározta a nagymultu hazai zenetudományi kutatások egyik központjának, a bartók archívumnak önálló zenetudományi intézetté való átszervezését, továbbá önálló művészettörténeti kutató-csoport szervezését, a tudomány-politikai és tudomány-szervezési elhatározások alaposabb előkészítésére és az idevonatkozó kutatások bázisának megalapozása céljából önállósította a korábban az állam- és jogtudományi intézet keretében működő tudományszervezési csoportot.

a beszámoló a továbbjában a kutatások tervezésével foglalkozott:

- akadémiaánk már a gazdaságirányítás reformjának szellemével összhangban fejlesztette tovább a kutatás tervezési és beszámolási rendszerét, ennek fő célja az volt, hogy a hároméves terveknek megfelelő beszámolási rendet alakítsunk ki, s a korábbi tervezési előírásokat úgy módosítsuk, hogy a kutatás-tervezés tovább egyszerűsödjék, növekedjék a tervezés színvonala, önállóbb és felelősségteljesebb legyen a kutatási tervek kidolgozása, elbírálása és érvényesítése. lényeges momentum volt mindebben: a tervezés és a beszámolás egységes szemlélete.
/folyt.köv./

- 3 -

11.40

a hároméves tervezési rendszer lényegében helyesnek bizonyult. az elnökség a művelődésügyi minisztériummal közösen - az előző hároméves tervezési ciklus szerves folytatásaként - az 1969. - 1971. évekre ismét hároméves kutatóhelyi tervek kidolgozását írta elő. az akadémia és a művelődésügyi minisztérium közös kutatóhelyi terv- és beszámolósi rendszere több mint 500 kutatóhelyre, az ország kutatóhelyeinek mintegy 54 százalékára terjed ki, s több vonatkozásban lehetővé teszi az egészségügyi minisztérium felügyelete alatt folyó kutatásokkal való érdemi koordinációt is. figyelmet érdemel, hogy az akadémiai kutatóhelyeken művelt kutatásoknak mintegy harmadrésze a kiemelt akadémiai kutatási területek körébe tartozik.

- kutatás-tervezési rendünkön azonban - eredményei ellenére is - még sok a javítani való.

továbbfejlesztésre szorul, különösen a távlati kutatás-tervezés tekintetében. az ezzel járó feladatok jórésze ugyan országos jellegű, de érintik az akadémiát is. az akadémiának aktívan kell közreműködnie az új országos távlati kutatás-tervezés rendjének kidolgozásában. számos nemzetközi és néhány hazai tapasztalat arra mutat, hogy nagy gondot kell ezzel kapcsolatban fordítani az egyes tudományágak fejlődési prognózisának kidolgozására.

a beszámoló ezután hangsúlyozta:

- gazdaságirányítási rendszerünk reformja sokféle hatással van tudományos életünkre, az akadémia területén a hatások főként közvetettek, s jórészt csak hosszabb idő eltelté után értékelhető. a kutatás területén az irányítási rendszer minden vonatkozásban korszerű új mechanizmusa még nem alakult ki, most folyik az ennek érdekében szükséges intézkedések előkészítése. az új gazdasági mechanizmus hatása a kutatásra egyelőre főleg három vonatkozásban észlelhető: kutatóintézeteink új típusú szerződéses kapcsolatainak kibontakozásán, a költségvetési gazdálkodás új rendjének bevezetésén és az akadémia irányítása alá tartozó vállalatok új irányítási és gazdálkodási mechanizmusán.

/folyt. köv./

11

- kutatóintézeteink és kutatási eredményeink felhasználói között az elmúlt évben aktív és közvetlen kapcsolatok kezdtek kibontakozni. a most formálódó minisztériumi kutatási-fejlesztési célprogramok kidolgozásába már bekapcsolódott néhány akadémiai kutatóintézet. az új típusú kutatási-fejlesztési szerződéses forma egyre szélesebb körben kerül alkalmazásra. 1968-ban az akadémia 22 kutatóintézete szerződéses munkáinak vállalási összege elérte az 50 millió forintot, szemben az 1967. évi külső megbízásos munkák teljesített, 19 millió forintos terjedelmével. kutatóintézeteink általában felismerik a gyakorlati kapcsolattal való kapcsolat ezen új formájának nagy jelentőségét és előnyeit.

- az új gazdasági mechanizmus lehetővé tette változatos kutatási-fejlesztési társulások kialakítását is.

a beszámoló ezután a kádermunka kérdéseivel foglalkozott, majd rámutatott:

az akadémiának nagy a felelőssége a társadalomtudományi kutatások eszmei-ideológiai tisztaságáért. ebben a vonatkozásban is több tartalmi és szervezeti intézkedést kezdeményezett az elnökség. szorgalmazta a társadalomtudományi osztályok fokozottabb együttműködését, az egészségesebb kritikai légkör és bírálati szellem megerősödését a társadalomtudományi kutatóhelyeken. ennek ellenére a filozófiai intézetben és a szociológiai kutatócsoportban a korábbi évek során felhalmozódott elvi és személyi problémák felszínre törtek, ami egyes vezetők és kutatók nem kívánatos politikai állásfoglalásaiban is megnyilvánult. az mszp központi bizottsága titkársága állásfoglalását követően az elnökség is határozott intézkedéseket fogantatott a két akadémiai intézet tudományos tevékenységének normalizálására, s általában a tudományos igényű elméleti viták erősítésére; állást foglalt továbbá a társadalomtudományi kutatómunka néhány elvi kérdésében.

- fontos feladatának tekintette az elnökség a múlt közgyűlés azon határozatának végrehajtását, amely szerint az akadémiai intézetek vállaltak nagyobb szerepet a nem akadémiai intézményekben dolgozó szakemberek tudományos képzésében.

/folyt. köv./

11.58/11

a magyar tudományos akadémia és a művelődésügyi minisztérium közös megállapodása alapján, a tudományos kutatómunka és a felsőfokú oktatás kapcsolatának erősítése érdekében - az eddigi kereteken túlmenően - lehetővé tettük az oktatók és a tudományos kutatók cseréjét.

ennek keretében 6 hónaptól 2 évig terjedő határozott időre, önkéntes jelentkezés alapján tudományos kutatóink részt vehetnek a művelődésügyi minisztérium felsőfokú oktatási intézményeinek oktató munkájában, az oktatók pedig az akadémiai kutatóintézetek kutatómunkájában. annak elősegítésére, hogy középiskolai pedagógusok bekapcsolódhassanak a kutatómunkába, az akadémiai a művelődésügyi minisztériummal egyetértésben díjazott kutatási megbízásokat fog kiadni olyan pedagógusok részére, akik be kívánják kapcsolódni valamely akadémiai kutatóhely tervezett tudományos munkájába.

- a múlt évi közgyűlés határozata alapján megkezdődött az akadémiai kutatóintézetek tudományos működése fő irányainak és szervezeti felépítésének időnként esedékes felülvizsgálata. ennek fő célja elősegíteni, hogy az intézetek lépést tartsonak a változó körülményekkel, tevékenységük és szervezetük jobban és rugalmasabban igazodjék a változó társadalmi szükségletekhez, a tudományos és technikai haladás követelményeihez. hasonló célokból az akadémia elnöksége behatóan foglalkozott az akadémia felügyelete alatt működő tudományos egyesületek tevékenységének koordinálásával. megtörténtek az első lépések, hogy az akadémia szervezettebben és eredményesebben segítse az egyesületekben folyó munkát.

a beszámoló a továbbiakban hangsúlyozta: az akadémia nemzetközi kapcsolatait 1968-ban általában az előző évekéhoz hasonló módon, ugyanolyan irányokban és változatlan ütemben fejlődtek. bővültek és elmélyültek a kapcsolatok a szovjet tudományos élettel, kialakulóban vannak az intézetek közötti közvetlen kapcsolatok szervezeti keretei is. újszerű az együttműködésben, hogy a szovjetunió tudományos akadémiaja 1968-ban 16 magyar tudóst hívott meg egy-két éves időtartamra munkavállalási jelleggel a szovjetunió tudományos akadémiaja intézeteiben végzendő kutatómunkára.
/folyt. köv./

12.00/11

- 6 -

kezdeményeztük szovjet-magyar közös folyóiratok megindítását is. újszerű vonás a szocialista akadémiaik szorosabb együttműködésében, hogy a rokon intézetek igazgatói kerakasztai-értekezlet formájában találkoznak, s vitatják meg az együttműködés további útjait. bővült a szakmák szerinti kétoldalu vegyes-bizottságok hálózata. közvetlen tudományos együttműködési megállapodás jött létre az örmény tudományos akadémiaival, az ukrán tudományos akadémiaival, valamint az össz-szövetségi Lenin mezőgazdasági tudományos akadémiaival.

a beszámoló ezután kitért arra: az elnökség ismételt, sokoldalúan és behatóan foglalkozott aktuális tudáspolitikai irányítási és szervezeti problémákkal is. az e munkában elért eredmények mellett azonban hiányosságok is napfényre kerültek, és pedig a multhoz képest fokozódó mértékben, a társadalom igényei a tudománnyal szemben meredeken növekszenek, munkánk hatékonyságának a növekedése viszont nem tart ezzel lépést. az elnökség vitáiban sok helyes tudáspolitikai, ideológiai és szakmai megállapítás került előtérbe, nem kevés konstruktív bírálat és elismerés hangzott el. ezek nyomán számos előremutató határozatot is hozott az elnökség. e határozatok megvalósításának a mérlege azonban már kevésbé kedvező. szerepe van ebben annak is, hogy az akadémia szervezett keretei már nincsenek kellő összhangban az akadémiai kutatás jellegével, volumenével és a vele szemben támasztott mai társadalmi igényekkel. sok más vonatkozásban is megmutatkozik, hogy az akadémia lényegében két évtizeddel ezelőtti kialakult szervezete korszerűsítésre szorul.

- akadémiaink tevékenysége lényegében kétfős jellegű: egyfelől saját kutatóintézeti hálózatát és a támogatott kutatóhelyeket országos főhatóságként irányítja; másfelől országos vonatkozásban elvi-módszertani befolyást kell gyakorolnia az alapkutatásokra és - újabbán - koordinálnia kell a társadalom-tudományok művelését. sokévi tapasztalat kétséget támaszt a tekintetben, hogy az országos befolyásolási, illetve koordinálási funkciót az akadémia be tudja-e tölteni az eredetileg elgondolt módszerekkel és eszközökkel.

/folyt. köv./

12.05/11

- 7 -

bb. 1./ az akadémia ... 7. folyt./ 11

az idők során a kutatóhelyek nagy részét irányító minisztériumok és más főhatóságok a saját keretükben folyó kutatások önálló és felelős gazdáivá váltak. az ipari kutatások új mechanizmusa sem teszi lehetővé, hogy az akadémia országos befolyása a régen elgondolt módon, merev szervezeti keretekben érvényesüljön. arra kell törekedni, hogy az igazgatási eszközökkel történő befolyásolás helyett az akadémia inkább az egyéb társadalmi kapcsolatok változatos módjain igyekezzék hatását eljuttatni mindenüvé, ahol ez a haladást szolgálja.

- az akadémiai kutatásnak tudományos problémák megoldásával alá kell támasztania az aktuális népgazdasági célok megvalósítását is. ez azonban nem vonatkozhat pusztán konkrét kutatási megbízások teljesítésére, illetve a gyakorlat által felvetett tudományos problémák megoldására. fontos, hogy a tudomány fejlődésének belső törvényeiből fakadó problémák közül minél inkább az olyanok megoldására koncentráljunk nagy erőket, amelyek a tudósok megítélése szerint a belátható jövőben szerephez fognak jutni a társadalmi gyakorlatban. olyan kutatásokra is szükségünk van, amelyek nemcsak meglévő igényeket elégítenek ki, hanem a haladás irányában új - és reálisan kielégíthető igényeket is támasztanak.

- hazánk tudományszervezési és irányítási rendszerének átalakítása a korszerű igényeknek megfelelően - a gazdaságirányítás új rendszeréhez hasonlóan - komplex reformot tesz szükségessé. nem elegendő csak egyoldalúan szervezeti változásokat eszközölni, hanem az irányítás valamennyi elemét komplex módon kell egybehangolni úgy, hogy az irányítási rendszer egésze végül is a leghatékonyabban szolgálja a társadalmi haladást, és akadémiaink minél eredményesebben működhessen közre ebben. azzal is tisztában kell lennünk, hogy a jelenlegi feladatoknak megfelelő rendszerrel a jövőben újra meg újra hozzá kell majd illeszteni a szakadatlanul változó igényekhez.

a beszámoló végül hangsúlyozta:

- az akadémia tevékenysége legfőbb céljának azt tekintette, és a jövőben is azt fogja tekinteni, hogy a tudomány eszközeivel, az újnak kutatásával segítse a társadalmi haladást, mozgassa elő a szocializmus teljes megvalósulását. a munkája azonban csak akkor lehet eredményes, ha támaszkodhat a dolgozók széles körének megértésére, ha számíthat a párt és a kormány iránymutatására és támogatására./mti/

-. -

- 8 -

WY

bb.2. balatoni bélyegek, füzetben

1 kf/kf cs 1e

1969. május 5.

a posta a nyári idényre elsősorban a balatoni hazai és külföldi üdülőknek szánva bélyegfüzetet hoz forgalomba.

a 24 bélyeget - tíz 40 filleres, öt 60 filleres, öt egyforintos és 4 kétforintos balatoni bélyeget - tartalmazó, kemény kartonfedelű füzet ára, a benne levő bélyegek névértékével megegyezően 20 forint. egyelőre 250 000 füzetet készítettek, s amennyiben keletje lesz, többet is készítenek, s más bélyegekből is állítanak össze füzeteket. a gyűjtők érdeklődésére is számottartó bélyegek füzetből elsőként a belvárosi 4. számú postanivatal rendelt, s rövidesen árusítja./mti/

-. -

bb.3. tudnivalók az ősszel iskolába kerülő gyerekek kötelező orvosi vizsgálatáról

1 vt/mm cs zs

1969. május 5.

június 15-ig befejezik a tanköteles korba lévő gyerekek beiratás előtti kötelező orvosi vizsgálatát. a vizsgálatokat, amelyekben az idén 124 ezer általános iskolai, tanuló jelölt, érdekelt - általános jellegűek - szem, orr, -fül, -gége, fog, tuberkulin, vizelet -, de szükség esetén különböző szakorvosi vizsgálatokat is lehet kérni. a döntésnél főszempont, hogy a gyermek iskolaérett-e, szellemileg, testiileg eléggé fejlett-e arra, hogy elkezdje a tanulást, megszokja a közösséget. azoknál a gyerekeknél, akik hatéves korukig nem érik el az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi fokot, az orvos halasztási-javaslatot tesz.

a kialakult gyakorlat szerint az óvodákban szervezeten gondoskodnak az előírt vizsgálatok elvégzéséről. a főváros több kerületében például orvos-brigádok szálnak ki az óvodákba. a nem óvodásoknak idézés alapján kell vizsgálatra jelentkezniök az illetékes körzeti gyermekorvosnál. azt, hogy egy-egy gyermeknél milyen kiegészítő vizsgálat szükséges, a körzeti gyermekorvos dönti el. ugyancsak ő állítja ki az igazolást arról, hogy iskolaérett-e a tanköteles, vagy - testi fejletlenség, szellemi visszamaradás, valamilyen egyéb fogyatékoság miatt - halasztást javasol.

a szülők a tanköteles korba lévő gyermeket - az orvosi vizsgálat eredményétől függetlenül - kötelesek az általános iskolába beírni./ mti/

-. -

12. 10

- 9 -

WY

bb.4. javaslat a vikendházak őrzésére

vid gő cs ká

1969. május 5.

pest megye területén, különösen a főváros környékén, az utóbbi években rohamosan növekedett a vikendházak száma. a kis parcellák többségén azonban csak a hétvégi napokon tartózkodnak a tulajdonosok, s így a hosszabb időre gazdátlanul hagyott házacskák valósággal vonzzák a betörőket, tolvajokat. a mind gyakoribb feljelentések nyomán a pest megyei tanács azzal a javaslattal fordul felettes szervekhez, hogy a fegyverviselésre jogosult mezőőröket bizzák meg a vikendtelepek őrzésével. a hétvégi házak őrzésének megoldása azért is fontos feladat, mert a következő években a megyei tanács tervei szerint a duna-kanyarban, a soroksári duna-ág mentén, a budai járásban többszáz holdat parcelláznak./mti/

--

bb.5. siker öt országban - hazaérkezett külföldi turnéjáról a madrigál kórus

i ol/hné cs zs

1969. május 5.

háromhetes sikeres külföldi turné után hazaérkezett a budapesti madrigál kórus. két hangversenyt adtak olaszországban, a bolognai konzervatóriumban, majd trevisoban és parmában mutatták be régi kompoziták és mai magyar szerzők kórusműveit. a turné azután svájcban folytatódott, az 1200 méter magasságban fekvő leysinben adtak koncertet, majd a lausannei rádióban énekeltek. corsierben egy xii. századi templomban hallhatta a budapesti együttes műsorát a közönség, majd feltépes következett a kortrijki flamand-fesztiválon. a továbbiakban előadták műsorukat brüsszelben, tongerenben, kölnben pedig rádióhangversenyt adtak. ausztriában közönség linzben és bécében - a z osztrák fővárosban a pro musica kamarazenekarral együtt - látta vendégül a budapesti madrigál kórust, amely az eseményekben gazdag koncertkörútról nemcsak a tapsok emlékéét, hanem a lapok elismerő kritikáit is magával hozta./ mti/

--

- 10 -

W6

bb.6b amerikai diófát a tolna megyei erdőkben

vid cs ká

1969. május 5.

több mint 100 mázsa amerikai dió vetését fejezték be a tolna megyei hógvészti erdészetben. a kiránduló gyerekek által „magyar kókuszdiónak” nevezett amerikai diófa magját főleg a kocaányos tölgy termőhelyein, a fagytól védett lapos katlanokban ültették el. az amerikai dió husszinű fáját a butorok készítésére igen keresik külföldön. tavaly 220 dollárért vették meg köbméterét az erdészettől, a már meghonosodott fák termését minden évben gondosan összegyűjtik és továbbszaporítják./mti/

--

bb.7. május 10-ig lehet jelentkezni a radnóti szavalóversenyre

i ol/mm cs zs

1969. május 5.

radnóti miklós születésének 60. évfordulója alkalmából a petőfi irodalmi muzeum szavalóversenyt hirdetett a budapesti középiskolások és szakközépiskolások számára. a szavalóverseny jelentkezési határidejét május 10-ig meghosszabbították, tekintettel a nagy érdeklődésre. jelentkezhet minden fővárosi középiskolás diák, két szabadonválasztott radnóti versőgel. a jelentkezéseket a muzeumok központi propaganda irodája címére / budapest, v. józsef nádor tér 7. / kell beküldeni.

a jelentkezőket a verseny időpontjáról értesítik.

/mti/

--

bb.9. könyvkiállítás, művészettörténeti előadások az ndk kulturaközpontban

i fe/gk cs zs

1969. május 5.

gazdag programot állított össze májusra az ndk budapesti kulturális központja. a rendezvénysorozat egyik érdekes eseménye lesz a május 6-1 est: a magyar és a német munkásmozgalom közös hagyományait idézi fel előadásában francz schkopik, berlini történész. május 8-án/nyitlik Vkrábitás amelyen 1200 kötet könyvet - tudományos, műszaki, művészeti és szépirodalmi kiadványokat - mutat be a deutscher buchexport und import verlag. az e hónapi programok további eseménye, hogy az ndk műkincsei sorozatban ezúttal a világhírű drezdai képtár gyűjteményeivel ismerteti meg a hallgatóságot dr. telepy katalin művészettörténész. a harmadik iskolai reform és feladatai címmel dr. g. ruhbein, a drezdai közlekedési főiskola protektora ad tájékoztatót a magyar pedagógiai szakembereknek./mti/

--

- 11 -

W7

bb.8. félmillió dolláros megtakarítás - hazai könnyűszerkezetből épült a tuzséri almatároló

1 sb/gk cs ie

1969. május 5.

három vállalat összefogásával, az iparterv, a 31-es építőipari vállalat és az alumíniumipari tröszt munkájával tuzséron ezer vagonos almatároló építése kezdődött. ez az első nagy hűtőtároló, amelyet már hazai tervek alapján és magyar könnyű fém szerkezetből építenek, a fedett vasúti rakodókkal együtt mintegy 24 000 négyzetméternyi területet építenek be, mégpedig a rekordidő, öt és fél hónap alatt, az épület könnyű fém szerkezetének hazai gyártásával félmillió dollár valutát takarítanak meg az országnak. a tervek szerint szeptemberben adják át a hűtő-tárolót a hungarofrukt-nak, az új épületszerkezet jelentősége azonban túlnő egy almatároló népgazdasági hasznán, mert ez a korszerű hazai termék minden esetben, amikor sürgős az új beruházás, rendkívül meggyorsítja a munkát és nemcsak almatárolónál, hanem üzemcsarnokoknál, raktáraknál és más hasonló létesítményeknél is felére, harmadára csökkentti az építés idejét./mti/

bb.10. az idei hortobágyi lovasnapok programja

vid ká cs

1969. május 5.

elkészült a június 21-én és 22-én rendezendő hortobágyi lovasnapok teljes programja, a várható nagy érdeklődés miatt az idén tovább bővítették a műsort. a hazai indulók mellett csehszlovák és lengyel lovasok is szerepelnek. ismét kiírják a „hortobágyi díj,-at, ezenkívül pusztai vetélkedőt tartanak a csikósok és juhászok részére. a fogatok ügyességi és akadályversenye mellett a lovaspoló mérkőzés lesz az idei rendezvények egyik főszáma. ismét meghajtják a közönség előtt a hortobágyi ménest, a mátai lovaspályához terelik a magyar szürke gulyát és a racka juhnyáját. a lovasnapok iránt máris igen nagy az érdeklődés./mti/

- 12 -

bb.11. a sportpénzből elkaszott - egy évi szabadságvesztés

1 bc/hné cs zs

1969. május 5.

szombaty zsigmond, aki bér csoportvezetőként dolgozott a 22. számú építőipari vállalatnál, hosszabb ideig a vállalati sportkör gazdasági vezetője is volt. utóbbi minőségében feladata volt a költségvetés elkészítése, beszerzése, intézkedése, elszámolása és könyvelése. a bankból általa felvett pénzüsszegek közvetlen elszámolását folyamatosan nem ellenőrizték. ezt kihasználva szombaty összesen csaknem 20 000 forintot nem vezetett be a pénztárkönyvbe, s a pénzt elköltötte. mivel a pénzfelvételeknek nem volt nyoma a pénztárkönyvben, a felületes ellenőrzés a hiányt nem vette észre.

a fővárosi bíróság szombaty zsigmondot jogerősen egy évi szabadságvesztésre ítélte és kötelezte a sportkörnek okozott kár megtérítésére./ mti/

- 13 -

W

bb. 12. felülvizsgálják a legfelsőbb bíróság elvi iránymutatásait - dr. szakács ödön nyilatkozata

i sr-bc/hné/zs/gy/la

1969. május 5.

a legfelsőbb bíróság legutóbbi teljes ülésén a polgári kollégium beszámolt elmúlt évi munkájáról, ezzel kapcsolatban dr. szakács ödön, a legfelsőbb bíróság elnöke nyilatkozott az mti munkatársának:

- ismeretes, hogy a gazdaságirányítás módszereinek tökéletesítése, az új gazdasági mechanizmus bevezetése folytán gazdasági és társadalmi viszonyainkban jelentős változások következtek be. sok jogszabály hatályát veszítette, s újak léptek hatályba, amelyek közelről érintették a polgári ügyekben eljáró bíróságok munkáját is. ennek következtében-fejlődésünk jelenlegi szakaszában - a legfelsőbb bíróságnak különösen a polgári ítélkezés elvi irányításával kapcsolatos feladatai növekedtek, ezért szükséges, hogy felülvizsgáljuk az elvi iránymutatásokat abból a szempontból: az új jogszabályokra tekintettel továbbra is fenntarthatók-e, illetőleg nem szorulnak-e módosításra.

- a felülvizsgálat azonban nem szorítkozhatott az új jogszabályok által közvetlenül érintett jogterületekre, mert a gazdasági reform társadalmi viszonyok más területein is érezteti hatását, már ez is szükségessé tette, hogy a felülvizsgálat szélesebb körben történjék, de ezenkívül felmerültek más megfontolások is. a polgári kollégium állásfoglalásainak a száma az idők folyamán nagymértékben nőtt, részleges felülvizsgálatok korábban is történtek ugyan, általános jellegű felülvizsgálatra azonban eddig még nem került sor. egyéb okok mellett a társadalmi-gazdasági viszonyok fejlődése és a jogszabályoknak a gazdasági reformtól független változásai következtében is egyre nehezebbé vált már az eligazodás az elvi állásfoglalások tömegében. számos állásfoglalás hatályát illetően is tapasztalható bizonytalanság.

- mindez arra indította a legfelsőbb bíróságot, hogy az összes polgári jogi vonatkozású elvi iránymutatásait felülvizsgálja, pontosan felmérje, hogy közül melyek vannak ma is hatályban, melyek nincsenek, illetőleg melyek szorulnak módosításra.

/folyt. köv./
8.30/gy

- 14 -

gus
902 Dm

bb. 12. / felülvizsgálják... 1. folyt./ gy

ha csak azt említem meg, hogy a felülvizsgálat a szoros értelemben vett polgári jog mellett a munkajogot, a társadalombiztosítási jogot, a családjogot, a termelőszövetkezeti jogot, a földjogot és a különféle eljárási jogokat - polgári, hagyatéki, telexkönyvi, végrehajtási eljárást - is felöleli, tehát számos jogágra terjed ki, úgy vélem, már ezzel is érzékeltettem, milyen nagyarányú, s milyen nagy körültekintést és megfontoltságot igénylő munkáról van szó. csak példaként utalok arra, hogy új jogszabályok léptek a régi termelőszövetkezeti jogszabályok helyébe, s újból szabályozták a földtulajdonnal és a földhasználattal kapcsolatos kérdéseket is. nyilvánvaló, hogy a mezőgazdasági termelőszövetkezetek viszonyaiban és általában a földre vonatkozó tulajdoni viszonyokban bekövetkezett változások szükségessé teszik a régi jogszabályokra épült kollégiumi állásfoglalások megfelelő értékelését és már az új szemléletnek megfelelő, az új társadalmi jelenségek elemzésén, a realitások számbavételén alapuló elvi irányítást.

- nagy jelentőséget tulajdonítunk annak, hogy az ítélkezési munka országos szinten hatékonyan segítse elő a különféle jogintézmények társadalmi rendeltetésének betöltését, s hogy a bíróságok működése a törvényesség feltételként érvényesülésének szilárd biztosítéka legyen.

- az elvi iránymutatások általános felülvizsgálata befejezéshez közeledik, a nyomdai munka miatt előreláthatólag még pár hónapba telik, amíg az átvizsgált és hatályban tartott elvi iránymutatások gyűjteménye a jogalkalmazók kezébe kerülhet. a legfelsőbb bíróság ugyanis az átvizsgált és - a szükséghez képest megfelelő módosítással - hatályban tartott elvi állásfoglalásokat jogágak szerint csoportosítva és új számozással külön kiadványban teszi közzé. ez bizonyára nagy segítséget ad majd a jogalkalmazók munkájához. végül megemlítem, hogy rövidesen sor kerül a büntetőjogi tartalmú elvi iránymutatások felülvizsgálatára is./mti/

8.42 h

gus
902 Dm

- 15 -

bb. 13. kórház és rendelőintézet épül Kiskunhalason

vid-ká/gy/cz

1969. május 5.

uj kórház építését kezdték meg Kiskunhalason. a járási székhely régi, elavult kórházát 500 ágygal kiegészítő új egészségügyi intézmény csaknem 190 millió forintba kerül. a főépületében kap helyet a rendelőintézet is, amelyben tízenhét szakorvosi munkahelyet rendeznek be a járóbetegek kezelésére. /mti/

bb. 14. beérett az új, bőtermő keszthelyi paradicsomfajta

vid-ká/gy/cz

1969. május 5.

beérett az új keszthelyi paradicsomfajta az agrártudományi főiskola üvegházában. az új hibridet egy éve ismerte el a mezőgazdasági minősítő tanács, s a keszthelyi szakemberek megkezdtek elszaporítását. a „keszthelyi hajtatási„ elnevezésű új paradicsom fajtát dr. Kovács János, a kertészeti tanszék munkatársa 400 különböző hibrid közül választotta ki. legértékesebb tulajdonsága, a koraiság és a bő termés hozam. a két-két és fél méterre is felkuszó paradicsombokrok 15-20 százalékkal nagyobb termésmennyiséget adnak, mint a hazánkban ismert beföldi és külföldi fajták és két héttel előbb hozzák termésüket. /mti/

bb. 16. garzonházat épített győr város tanácsa az öregeknek

vid-ká/gy/cz

1969. május 5.

mint az ország más városában győrnött is állandó probléma az idős, egyedülálló emberek elhelyezése. a város tanácsa most döntést hozott ebben a kérdésben. a döntés értelmében 1972-re, a lakásfejlesztési keret terhére garzonházat építenek az öregek részére, ahol száz egyedülálló idős embert juttatnak minden kényelemmel ellátott otthonhoz. /mti/

8.46 bh

- 16 -

848
900 Dm

bb. 15. találmány korrozio ellen

vid-ká/gy/cz

1969. május 5.

a miskolci december 4. drótművekben új, az eddigénél sokkal hatásosabb eljárást vezettek be a drótkötelek korrozio elleni védelmére. korábban - megfelelő készülék híján - a drótköteleknek csak a külső felületét tudták a nagy viszkózitású kenőanyaggal bevonni. Kaderják Gyula és Veinemer József, a drótművek műszaki dolgozói, valamint Jászai Sándor, a diósgyőri gépgyár mérnöke olyan berendezést készítettek, amely ezt a régi problémát praktikusán, célravezetően megoldja. a kenőgépet már üzemszerűen használják és a miskolci drótművekben a drótköteleket most már belső kenéssel is ellátják. ezáltal - a tapasztalat szerint - a gyártmányok élettartama általában 50-100 százalékkal növekedett. a jól bevált berendezés iránt a külföld is érdeklődik. a miskolciak új, korrozio elleni eljárását egyébként találmánynak is bejegyezték. /mti/

bb. 17. új munkahelyek a csökkent munkaképességűeknek

vid-ká/gy/cz

1969. május 5.

háromszáz csökkent munkaképességű dolgozó számára teremtenek az idén új munkalehetőségeket Komárom megye állami és szövetkezeti iparában. a munkaügyi minisztérium ötmillió forintot bocsátott erre a célra a megye rendelkezésére. a csökkent munkaképességűek foglalkoztatását vállaló üzemek és szövetkezetek ebből az összegből fedezhetik az új munkahelyek létrehozásának költségeit. elsősorban gépek, különféle berendezések beszerzésére, kisebb építkezésekre költhetik a részükre kiutalt összeget. a megyei tanács gondos mérlegelés után döntött az ötmillió forint felosztásáról. eddig három szövetkezettel és egy tanácsai vállalattal kötöttek szerződést az új munkahelyek megszervezésére. a tatal műanyagipari ktsz például 180, a tatabányai mikrolin ktsz és az ipari melléktermék feldolgozó vállalat 50-50 csökkent munkaképességű állandó foglalkoztatását vállalta. /mti/

8.52 bh

- 17 -

800 W
1000 Dm

bb 18. Üvegházak, fűtött istállók, fürdő - sokoldaluan
hasznosítják a szentesi termálkútak vizét

vid/ká bh -cz

1969. május 5.

szentesen a város területén eddig fűtött 6 termálkút energia-
kincsének alig egyharmadát használják csak ki. a városi tanács
végrehajtó bizottsága ezért szakemberekből álló csoportot alakí-
tott azzal a feladattal, hogy tagjai dolgozzák ki a hévíz sokol-
dalu hasznosításának módjait. a kutakból feltörő, általában 90
fokos vizet eddig elsősorban üvegházak fűtésére használták a
termelőszövetkezetek. a tervek szerint a gazdaságok az elkövet-
kező években a jelenleginél kétszer nagyobb területen, valóságos
üvegház városokban, talajfűtéses fólia alagutakban termelik majd
a zöldségféléket, primőröket. a szakbizottság javaslatait figye-
lembevéve a termálkútak vizét a központi majcok, istállók,
gépműhelyek, szolgálati lakások fűtésére is felhasználják. egyes
tíz-ek szárítóüzemet építenek majd.

a legrégebb szentesi termálkút vizét az egészségügyi minisz-
térium a közelmúltban gyógyvízzé nyilvánította. ennek alapján a
tanács a városi fürdő bővítését, korszerűsítését határozta el.
az idevezetett, ásványi anyagokban gazdag víz ugyanis kitűnően
alkalmas a mozgásszervi betegségek gyógyítására. emellett lehüt-
ve, palackozva is forgalomba kívánják hozni. valamennyi kútnál
tervezik az ásványi anyagok kivonását és külön értékesítését./mti/
--

bb 19. új gyár alapköveit rakták le Keszthelyen

vid/ká bh -cz

1969. május 5.

a reanal finomvegyszergyár soronkívüli beruházással új üzem
alapköveit rakta le Keszthelyen. az új létesítmény dr. végh györgy
egyetemi docens, a keszthelyi agrártudományi főiskola rektor-
helyettese, és dr. csucska Elek a veszprém -zala megyei állami
gazdaságok főállatorvosa negyjelentőségű szabadalmának megvalósi-
tását szolgálja. a két neves szakember hosszas kísérletek után új
takarmánykiegészítőt állított elő, amely 18 mezőgazdasági üzem-
ben végzett kísérletek szerint a brucellózis ellen szere. az új
takarmánykiegészítő alapanyaga természetes vegyület, tőzegkivonat,
azaz huminsav. a nyersanyag korlátlan mennyiségben megtalálható
Keszthely környékén. a tervek szerint az új keszthelyi üzemben
naponta 5-6 tonnás kapacitással júniusban kezdik a termelést./mti/
--

8.58 bh

- 18 -

905
1080

bb 21. békevonat indult Zalaegerszegről a Szovjetunióba

vid bh bs

1969. május 5.

az íbusz Zalaegerszegi irodájának szervezésében hétfőn
délelőtt 250 utassal békevonat indult a Szovjetunióba. a zalai
turisták 8 napos úton vesznek részt, megtekintik a Szovjet fő-
város nevezetességeit, részt vesznek május 8-án, a győzelem
napja alkalmából rendezett ünnepségeken, majd kiejvbe utaznak./mti/
--

bb 20. Rusznák István beszéde

t bc/mm bh bs

1969. május 5.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsájtjuk Rusznák Ist-
vánnak, a Magyar Tudományos Akadémia elnökének az Akadémia köz-
gyűlésén elhangzó megnyitó beszédét. a beszéd csak jelzésre
használható fel, keretet később adunk:

x x x

- Idei közgyűlésünk olyan esztendőre esik, amikor több ne-
vezetes évfordulóra is emlékezünk. Így most van 50 éve annak, hogy
a Magyar Tanácsköztársaság megalakult és 20 éve annak, hogy a ma-
gyar tudományos élet megújodott.

a Tanácsköztársaság 50. évfordulóját az elmúlt hetekben
ünnepelte az ország. ötven évvel ezelőtt a tanács-hatalomnak az
volt a terve, hogy az Akadémiát teljesen új alapokra helyezze,
tudományos centrummá tegye és tudományos intézeteket állítson fel.
Ezek tervek maradtak, megvalósításukra már nem kerülhetett sor.
Az elkövetkező időszakban az Akadémia kiszolgálójává vált a reak-
ciónak, az uralkodó osztályok ideológiájának és ezért nem meglepő,
hogy a felszabadulásig az Akadémia, úgy működésének, mint tekin-
télyének végpontjára jutott.

a felszabadulás Akadémiánk életében is - mint annyi más téren -
új korszakot nyitott. elsőlépésként pártunk és kormányunk 1949-ben
létrehozta a Magyar Tudományos Tanácsot, amely pár hónapos fenn-
állása alatt jelentős tevékenységet fejtett ki. így például 26 új
tudományos intézetet szervezett, illetőleg indított el a szervezés
útján. a tanács működése lehetővé tette, hogy a Magyar Tudomány
bekapcsolódjék az első öt éves népgazdasági terv előkészítő munká-
jába. tevékenysége végül megértelte annak feltételeit, hogy a
Magyar Tudományos Akadémia vegye át azt a szerepet, amelyet idő-
legesen a tudományos tanács töltött be. 1949. novemberében az
Akadémia tagsága határozatot hozott az Akadémia átszervezésére
és így vált olyan intézménnyé, amely a népet szolgálja, amely
kinyitotta kapuit a fiatal tehetségek, a hatadó szellem előtt és
megteremtette a Magyar Tudományos munka szellemi és anyagi felté-
teleit. /folyt. köv./

- 19 -

10.45 bh

1088
no

bb 20. rusznyák I. folyt./

munkánkat megkönnyítette az a nagyszabású segítség, amelyet pártunktól és kormányunktól kaptunk, valamint az a példa, amelyet a szovjetunió tudományos akadémia mutató és mutat ma is.

Idel közgyűlésünknek különös jelentőséget ad, az, hogy pártunk most látta elérkezettnek az időt, hogy megvizsgálja a magyar tudomány helyzetét és kidolgozza a továbbfejlődést biztosító javaslatokat. E munkában akadémiaink és részt vett és meg vagyunk győződve arról, hogy ez méltó folytatása lesz a 20 esztendő előtti újjászervezésnek. Nem kétséges, hogy az elmúlt esztendők fejlődése, az akadémia előtt álló feladatok szükségessé tesznek bizonyos reformokat olyan irányban, amelyek csökkentik a bürokráciát, hatékonyabbá teszik a kollektív munkát, ugyanakkor fokozzák a vezetők egyéni felelősségét. Nem kétséges viszont az sem, hogy az akadémia fő feladata továbbra is az alapkutatások növelése kell hogy legyen és figyelembe kell venni mindazokat a speciális szempontokat, amelyek az alapkutatások művelését, irányítását és finanszírozását megkülönböztetik az alkalmazott és fejlesztési kutatásokétól, az eddigi tárgyalások ismeretében jogos optimizmussal tekinthetünk az elérendő célok megvalósítása elé.

rusznyák istván ezután megnyitotta az akadémia 129. közgyűlését./mti/

bb 22. vetik a rizst a hortobágyon

vid/ká bh bs

1969. május 5.

Hétfőn reggel megkezdtek a rizs vetését a hortobágyi állami gazdaság borsósi és elepi kerületében. Ebben az esztendőben több mint ezer holdon kerül földbe a mag. A jól előkészített talajon traktorvontatású gépekkel vetnek, de néhány nap múlva munkába állítják a repülőgépet is. A repülőgépről vízzel elárasztott „kaltikákba” hullajtják a magot.

A puszta szélsőséges időjárását a dubovszki rizs bírja a legjobban, s az idén is ez a fajta foglaltja el a legnagyobb területet./mti/

11.35/gy

- 20 -

1140
1146 Du

bb 23. virágzó epreskertek csongrádban - 10.000 mázsa termést várnak

vid/ká bh bs

1969. május 5.

Csongrádban virágoznak a földieper ültetvények, amelyekből a legtöbb szeged környékén található. Ennek a kulturának újszeged a hazája, ahol minden kertben ez a legfontosabb gyümölcs. Az utóbbi években azonban a földieper kezd ki- nőni a kiskerteket, s már nagyüzemileg is termesztik.

A legnagyobb összefüggő ültetvényt a forráskuti haladás tsz rendelkezik. A közös gazdaság 50 holdat hasznosít a jól jövedelmező kulturával, s holdanként 40.000 forint jövedelemre számít. A biztonságra törekedő korai, középerésű és késői fajtákat egyaránt termesztnek. Ezáltal a különböző időpontokban virágzó és termő ültetvényeket nem egyformán éri az esetleges fagy- és jégkár, emellett folyamatosan ellátják majd a piacot csongrád megyében mintegy 10.000 mázsa földieper termés várható. /mti/

bb 24. megkezdődött az akadémia közgyűlése

tt bc-vt/gk zs bh bs

1969. május 5.

Hétfőn délelőtt a magyar tudományos akadémia dísztermében megkezdődött az akadémia idei - immár 129. - évi közgyűlése.

A közgyűlés elnökségében helyet foglalt dr. ajtai miklós, az mszmp politikai bizottságának póttagja, a minisztertanács elnökhelyettese, kiss árpád miniszter, az országos műszaki fejlesztési bizottság elnöke, óvári miklós, az mszmp kb tudományos, közoktatási és kulturális osztályának vezetője, erdei ferenc, jánossy lajos, ligeti lajos, straub f. brunó, az akadémia alelnökei, kónya albert, szabó imre, az akadémia főtitkár-helyettesei. A közgyűlésen az akadémia rendes és levelező tagjain kívül nagy számban voltak jelen a társadalmi és tudományos élet ismert személyiségei, egyetemi tanárok, kutatók.

A közgyűlést rusznyák istván a magyar tudományos akadémia elnöke nyitotta meg.

/rusznyák istván beszédét mai bb. 20. kiadásainkon közöltük, az embargót feloldjuk!/
folyt. köv./

12.05 bh

- 21 -

1210
1300 Du

bb. 24. / megkezdődött... 1. folyt./ gy

ezután erdey-gruz tibor főtisztviselő terjesztette elő az akadémia elnökségének beszámolóját.

/a beszámolót mai bb.1-es kiadásainkon közöltük, az embargót feloldjuk!/
a beszámolót követően dr. ajtai miktós a párt és a kormány nevében üdvözölte az akadémia közgyűlését.

ezt követően sor került az akadémiai aranyérem és az akadémiai díjak átadására. az idei akadémiai aranyéremet korach mór akadémikus kapta kiemelkedő tudományos munkásságáért, főként a műszaki kémia matematikai megalapozásu elméleti ki-fejlesztéséért, szilikátipari kutatásáért, a műszaki kémia oktatásának korszerűsítésében és színvonalának emelésében, a hazai szilikátipari kutatás szervezésében és a magyar tudományos akadémia műszaki kémiai kutató intézetének létrehozásában kifejtett eredményes tudományos szervezői tevékenységének elismeréséül. a kitüntetést rusznák istván nyújtotta át korach mórnak, aki meghatott szavakkal mondott köszönetet az elismerésért.

ezután rusznák istván átnyújtotta az idei akadémiai díjakat, amelyeket 24 kutató kapott.

a 12 000 forintos első fokozatot kapta kóháalmi béla, az irodalomtudományok kandidátusa, nyugalmazott egyetemi tanár, „a tudományos tájékoztatás fejlődése hazánkban 1945-1965., című könyvéért; szász pák, a matematikai tudományok doktora, az eötvös loránd tudományegyetem nyugalmazott egyetemi tanára kiemelkedő jelentőségű, a bolyai-lobacsevszkij féle nemeuklidészi geometria megalapozására irányuló vizsgálatait; derzsy domokos, az állatorvostudományok kandidátusa, az mta állategészségügyi kutató intézetének igazgatója, aki az igazgatói teendők mellett tudományos munkája során elméletileg és gyakorlatilag jelentős eredményt ért el, tisztázta a nagyüzemi libatenyészetekben jelentős veszteséget előidéző ugynevezett libainfluenza kóroktanát, majd kidolgozta és megszervezte a védekezés módját; hollán zsuzsa, az orvostudományok kandidátusa, az országos vértranszfúziós szolgálat központi kutató intézetének igazgatója, a normális és kóros haemoglobinok, továbbá a vörös vérséjt membrán struktúrája és funkciója kutatásának terén elért eredményéért; tuschák róbert, a műszaki tudományok doktora, a budapesti műszaki egyetem folyamatszabályozási tanszék egyetemi tanára;

/folyt. köv./
12. 10/gy

- 22 -

12/10
1300 Dm

bb. 24. / megkezdte... 2. folyt./ gy

vitályos lászló, a műszaki tudományok kandidátusa, a villamosipari kutató intézet tudományos osztályvezetője; bogdán mihály, a műszaki tudományok kandidátusa, az egyesült villamosgépgyár osztályvezetője; és berend iván tudományos munkatárs, a szinkrongenerátorokkal kapcsolatos újrendszerű kompaundáló és feszültség szabályozó rendszer kialakításáért; mártia ferenc, a kémiai tudományok doktora, tanszékvezető egyetemi tanár, a józsef attila tudományegyetem rektora a homogén termikus bomlási reakció vizsgálatával nemzetközileg is elismert, kiemelkedő alapkutatói eredményéért és más tudományos eredményeiért; kor-nai jános, a közgazdaságtudományok doktora, a közgazdaságtudományi intézet tudományos osztályvezetője, „a gazdasági szerkezetek matematikai tervezése, című könyvéért és nemezc ernő, a föld- és ásványtani tudományok doktora, a veszprémi vegyipari egyetem ásvány- és földtani tanszékének egyetemi tanára a magyarországi agyagásványok széles spektrumu elmélyült vizsgálataival elért kimagasló tudományos eredményeiért.

az akadémiai díj 8 000 forintos második fokozatát 13 kutató kapta, ugyancsak jelentős kutatási eredményeiért.

a kitüntetettek nevében hollán zsuzsa mondott köszönetet.

a közgyűlés nyilvános ülése rusznák istván zárszavával ért véget. az elnökség beszámolóját szerdán zárt ülésen vitatják meg.

/folyt. köv./

bb. 25. unido konferencia kezdődött budapesten

t jf/mm/1e/gy/bs

1969. május 5.

hétfőn, a magyar gyógyszeripari egyesülés székházában megkezdődött az ensz iparfejlesztési szervezete, az unido konferenciája. az ötnapos ülészakon a delegátusok arról cserélik ki nézeteiket, hogy miképpen lehetne a fejlődő országokban elősegíteni a gyógyszeripar megalapozását, illetve fejlesztését. a konferenciát, amelyen részt vesznek a who, /az egészségügyi világszervezet/ és a fao, /az ensz mezőgazdasági és életmezésügyi szervezete/ küldöttéi - w.a. caldwell, az unido vegyipari és gyógyszeripari osztályának vezetője nyitotta meg. ezután a szovjet, az amerikai, a magyar az osztrák, az angol és az izraeli unido delegátusok részletesen elemezték, hogy mit nyújthat a szervezet a fejlődő országoknak, egyebek között az egészségügyi törvényhozás, a / iparjogvédelmi ügyek, valamint a növényi és az állati eredetű gyógyszerek gyártása terén. szóba kerülnek az állat-gyógyászati oltóanyagok előállításával kapcsolatos problémák is.

a budapesti konferencia javaslatokat dolgoz ki a fejlődő országok megsegítésére./mti/

12.25/gy

- 23 -

/_ minőségi előírások rendszeresítése, az

1300 Dm

bb 27. időjárásjelentés:

gk bh bs

1969. május 5.

a meteorológiai intézet jelenti 1969. május 5.-én, hétfőn 13 órakor:

meleg idő

a szovjetunió európai területét hideg, sarkvidéki eredetű levegő árasztotta el. hatására felhős, az évszakhoz képest hűvös az idő. az északi részen havazik, és napközben is fagypont alatt marad a hőmérséklet. az ibériai félszigeten, nyugat-európában az óceánról áramló hűvös levegő okoz változékony időjárást. közép-európában és a földközi-tenger térségében folytatódik a meleg. itt a vasárnap mért legmagasabb hőmérséklet 4-8 fokkal volt magasabb a legutóbbi évek átlagos értékénél.

vasárnap európa legmelegebb pontja a kárpát-medence és környéke volt. hazánkban az elkövetkező 36 órában a meleg folytatódik, de a zápor, zivatarhajlam növekszik.

hazánkban napos, száraz, meleg, nyári idő volt. napközben általában 26-30 fokra emelkedett a hőmérséklet. ma hajnalban szélsőséges eloszlásban 8-20 fok között volt a hőmérséklet. délelőtt nyugaton felhős, máshol derült idő volt. 11 órára 23-28 fokra emelkedett a hőmérséklet.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 22,9 fok volt, a sokévi átlagnál 8,3 fokkal magasabb.

ma 12 órakor a hőmérséklet budapesten 28 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 761 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú.

várható időjárás keddig: időnként megnövekvő felhőzet, elsősorban nyugaton és északon helyenként zápor, zivatar. napközben megélénkülő déli, délnyugati szél. meleg idő. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 10-15, legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 24-29 fok között.

a duna vízállása budapestnél 389 centiméter./mti/

12.35/gy

- 24 -

12⁵⁰ M
13⁰⁰ Dm

bb 26. a gazdasági bizottság döntése: új vegyiszl-gyár épül nyergesújfalun

i jf/hné je bh bs

1969. május 5.

a gazdasági bizottság döntése értelmében hazánkban új szintetikus szálát gyártó vegyi üzem épül. a beruházással kapcsolatban dr. korányi györgy, a nehézipari minisztérium műszaki fejlesztési főosztályának vezetője az mti munkatársának elmondotta:

- a népgazdaság kemizálása során, az anyagátalakítási folyamatokban egyre nagyobb szerepet játszanak a vegyi eljárások, miután ezek gazdaságosak és nagyobb termelékenységet biztosítanak. a vegyi eljárásokkal készült új szerkezeti anyagok közül a legfontosabbak a műanyagok és a vegyi szálak. ezeknek a termékeknek a fizikai és az ugynevezett használati tulajdonságai jóval kedvezőbbek a hagyományos anyagokénál.

- közismert, hogy a textiliparban egyre nagyobb arányban használnak a gyapjú és a gyapot helyettesítésére kémiai úton nyert szálakat. az iparágban általános irányzat, hogy egyre inkább előtérbe kerülnek a gyapjút helyettesítő vegyi szálak és ezek közül is a poliakrilnitril /pan/, amelynek főleg a kötszövött termékeknek van létjogosultsága. ezt az anyagot a nagyközönség orton, vagy dederon néven ismeri és kedveli. az ország évente több száz tonnás mennyiséget hoz be külföldről, a hazai vegyi üzemek ugyanis eddig még nem rendezkedtek be előállítására, az import nyersanyagból a magyar üzemekben készítik a pulóvereket, kardigánokat és a különféle tartós, könnyen és jól mosható, nem gyűrődő ruházati cikkeket. az igények azonban egyre nőnek; 1970 után textiliparunk előreláthatóan évente már több ezer tonnát dolgoz majd fel belőle. a behozatal viszont a növekvő tételek miatt nagy terhet jelentene a népgazdaság számára, ezért határozta el a gazdasági bizottság a hazai pam-üzem felépítését.

- az üzemben, az első időszakban évente 4600 tonna vegyiszlát gyártanak majd, ezzel a mennyiséggel hosszú ideig lehet fe-

dezni a hazai szükségletet. a tervezett berendezés modern és automatizált lesz, és a műszaki megoldások tekintetében eléri a világszínvonalat. a termék minősége is egyezik azzal, amelyet jelenleg külföldön vásárolunk.

/folyt. köv./

- 25 -

13.10 bh

13¹⁵ M
13²⁰ Dm

bb 27. időjárásjelentés:

gk bh bs

1969. május 5.

a meteorológiai intézet jelenti 1969. május 5.-én, hét-
főn 13 órakor:

meleg idő

a szovjetunió európai területét hideg, sarkvidéki eredetű
levegő árasztotta el. hatására felhős, az évszakhoz képest hűvös
az idő. az északi részen havazik, és napközben is fagypont
alatt marad a hőmérséklet. az ibériai félszigeten, nyugat-euró-
pában az óceánról áramló hűvös levegő okoz változékony időjárást.
közép-európában és a földközi-tenger térségében folytatódik a
meleg. itt a vasárnap mért legmagasabb hőmérséklet 4-8 fokkal
volt magasabb a legutóbbi évek átlagos értékénél.

vasárnap európa legmelegebb pontja a kárpát-medence és kör-
nyéke volt. hazánkban az elkövetkező 36 órában a meleg foly-
tatódik, de a zápor, zivatarhajlam növekszik.

hazánkban napos, száraz, meleg, nyári idő volt. napközben
általában 26-30 fokra emelkedett a hőmérséklet. ma hajnalban sze-
szélyes eloszlásban 8-20 fok között volt a hőmérséklet. délelőtt
nyugaton felhős, máshol derült idő volt. 11 órára 23-28 fokra
emelkedett a hőmérséklet.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 22.9 fok
volt, a sokévi átlagnál 8.3 fokkal magasabb.

ma 12 órakor a hőmérséklet budapesten 28 fok, a tengerszint-
re átszámított légnyomás 761 milliméter, gyengén süllyedő irány-
zatu.

várható időjárás kedd estig: időnként megnövekvő felhőzet,
elsősorban nyugaton és északon helyenként zápor, zivatar. nap-
közben megélénkülő déli, délnyugati szél. meleg idő. várható leg-
alacsonyabb éjszakai hőmérséklet 10-15, legmagasabb nappali hő-
mérséklet kedden 24-29 fok között.

a duna vizállása budapestnél 389 centiméter./mti/

12.35/gy

- 24 -

12⁵⁰ w
13⁰⁰ Dm

bb 26. a gazdasági bizottság döntése: új vegyiszá-lyár épül
nyergesujfalun

i jf/hné je bh bs

1969. május 5.

a gazdasági bizottság döntése értelmében hazánkban új szin-
tetikus szálat gyártó vegyi üzem épül. a beruházással kapcso-
latban dr. korányi györgy, a nehézipari minisztérium műszaki
fejlesztési főosztályának vezetője az mti munkatársának elmondotta:

- a népgazdaság kemizálása során, az anyagátalakítási
folyamatokban egyre nagyobb szerepet játszanak a vegyi eljárások,
miután ezek gazdaságosak és nagyobb termelékenységet biztosítanak.
a vegyi eljárásokkal készült új szerkezeti anyagok közül a leg-
fontosabbak a műanyagok és a vegyi szálak. ezeknek a termé-
keknek a fizikai és az ugynevezett használati tulajdonságaik
jóval kedvezőbbek a hagyományos anyagokénál.

- közismert, hogy a textiliparban egyre nagyobb arányban
használnak a gyapju és a gyapot helyettesítésére kémiai uton
nyert szálakat. az iparágban általános irányzat, hogy egyre inkább
előtérbe kerülnek a gyapjut helyettesítő vegyi szálak és ezek
közül is a poliakrilnitril /pan/, amelynek főleg a kötszövött
termékekénél van létjogosultsága. ezt az anyagot a nagyközönség
orton, vagy dederon néven ismeri és kedveli. az ország évente
több száz tonnás mennyiséget hoz be külföldről, a hazai vegyi üze-
mek ugyanis eddig még nem rendezkedtek be előállítására, az import
nyersanyagból a magyar üzemekben készítik a pulóvereket, kardigá-
nokát és a különféle tartós, könnyen és jól mosható, nem gyűrődő
ruházati cikkeket. az igények azonban egyre nőnek; 1970 után
textiliparunk előreláthatóan évente már több ezer tonnát dolgoz
majd fel bírta. a behozatal viszont a növekvő tételek miatt
nagy terhet jelentene a népgazdaság számára, ezért határozta el
a gazdasági bizottság a hazai pam-üzem felépítését.

- az üzemben, az első időszakban évente 4600 tonna vegyiszá-
lat gyártanak majd, ezzel a mennyiséggel hosszú ideig

lehet fe-
dezni a hazai szükségletet. a tervezett berendezés modern és
automatizált lesz, és a műszaki megoldások tekintetében eléri a
világszínvonalat. a termék minősége is egyezik azzal, amelyet
jelenleg külföldön vásárolunk.

/folyt. köv./

13.10 bh

13¹⁵ w
13²⁰ Dm

- 25 -

bb 26. / a gazdasági... 1. folyt./ bh

- a z üzem a magyar viscosa-gyár nyergesujfalusi telepén épül fel, 1971-72-re. az alapvető gépi berendezéseket olasz és osztrák cégek szállítják, a kiegészítő berendezések és szerkezetek egy részét magyar vállalatok, - például az április 4. gépgyár, és a budapesti vegyipari gépgyár - biztosítják. a szerelésben is részt vesznek a külföldi szakemberek, de mellettük ott lesznek majd a magyar vegyiműveket szerelő vállalat dolgozói is, a magasépítési munkák kivitelezésével a nehézipari építési vállalatot, és a komárom megyei állami építőipari vállalatot bízták meg.

a főosztályvezető elmondotta még: az igénybevett külföldi hitelek egy részét az üzem késztermékeivel egyenlíti majd ki, ugyanakkor a gyár működése a kgt-n belül is gazdaságos együttműködésre kínál lehetőséget. a pan-szálak minősége, szálvastagsága ugyanis különböző lehet, de egy-egy üzemben csak néhányfajta méret előállítására célszerű berendezkedni. így a szocialista országok hasonló gyáraival széleskörű munkamegosztás jöhet létre, és előtérbe kerülhet a specializálódás. a nyergesujfalusi üzem gyártmányaival bővül a hazai vegyiszál-választék, hiszen a viscosa, a danulon és a popril-szálak után ez lesz a negyedik terméktípus, amelyet a hazai vegyipar állít elő./mti/

bb 32. elfogták a miskolci rablógyilkost

t fe/mm zs bh bs

1969. május 5.

a borsod megyei rendőrfőkapitányság emberölés büntette miatt eljárást indított nyitrai sándor 32 éves segédmunkás, büntetett előéletű miskolci lakos ellen, nyitrai vasárnap ittasan felkereste miskolci lakásán özv. bárány lajosné 68 éves nyugdíjast, s különváltan élő felesége után érdeklődött, az idős asszony közölte nyitraival, hogy felesége nincs nála. ekkor a férfi az asztalról felkapott egy konyhakést, s azzal többször mellbeszurta báránynét, aki a helyszínen szörnyethalt. nyitrai ez után összeszedte a kezéigébe akadó ruhaneműt, egy bőröndbe gyömbszülte, s elmenekült. a tiszai pályaudvar közelében a bőröndöt a ruhaneművel együtt eladta, s nem messze a pályaudvartól egy vendéglőben folytatta az ivást. a rendőrség a vendéglőben fogta el a rablógyilkost, nyitrai - miután beismerte az elkövetett bűncselekményt - előzetes letartóztatásba helyezik./mti/

- 26 -

13.15 bh

13.15 bh
13.15 Dm

bb. 28. vasért bemutató-terem nyílt

t kf/kf/ie/gy/bs

1969. május 5.

a vasért vastömegcikk értékesítő vállalat hétfőn, a pesti barnabás utcában megnyitotta reprezentatív bemutatótermét, ahol rendszeresen kiállításokon tájékoztatják a kiskereskedelmi vállalatokat és a vásárlókat az újdonságokról, a vaskereskedelem egy-egy cikksorozatjának teljes választékáról.

elsőként a gáz- és az olajfűtő készülékek kiállítását rendezték meg, s a teljes választékot - mintegy 30 hazai és külföldi készüléket - mutatják be. a bemutatóterem a nagykereskedelmi vállalatnál eddig szokatlan új szolgáltatást is nyújt a közönségnek; nemcsak felvilágosítást, tanácsot ad a készülékek működéséről, üzemeltetéséről, hanem a felszereléshez szükséges valamennyi anyagra, alkatrészre, például a csőre, a radiátorra, stb. a helyszínen megrendelést vesznek fel és budapesti házhoz is szállítják a megrendelt cikkeket. a legközelebbi bemutatón a gáz-fűtőkészülékek, tüzhelyek, kávéfőzők, edények, stb. kínálatával ismertetik meg a közönséget, mégpedig gyakorlati bemutatókon.

a megnyitó alkalmából révész istván, a vasért igazgatója beszélt a vállalat egyéb tevékenységéről, a mindennapi apró cikkek sok bosszúságot okozó hiányának megszüntetésére irányuló törekvéseiről. elmondotta egyebek között, hogy 380 ipari vállalattal állnak üzleti összeköttetésben, s szállítóik közé léptek a gazdaságirányítás új rendszerének lehetőségeit jól kihasználó termelőszövetkezetek is. a tsz-eket elsősorban az apró hiánycikkek gyártására ösztönzi a vállalat. a hazai ipar hiányzó kapacitásának pótlására évről-évre bővítik nemzetközi kapcsolataikat. angol, német, svéd, holland cégektől vásárolnak, s újabb üzleti partnereik közé léptek koreai, iráni, és indiai cégek is./mti/

bb. 29. szíven szurta vitapartnerét

t fe/mm/zs/gy/bs

1969. május 5.

findura lászló 66 éves büntetett előéletű nyugdíjas dunaharaszti lakásán összeszólatkozott ismerősével gájerhosz józsef 59 éves köszöriessel. a vita hevében az ittas findura egy régi katonakarddal szíven szurta gájerhoszt, aki sérüléseibe a kórházszállítás közben belehalt. a rendőrség findurát előzetes letartóztatásba helyezte./mti/

- 27 -

13.22 bh

13.22 bh
13.22 Dm

bb. 30. Legéett a gépszín

t fe/mm/zs/gy/bs

1969. május 5.

nemesnádudvaron kigyulladt és leégett a helyi kossuth termelőszövetkezet gépszíne. öt traktor a tűz martaléka lett, kettő súlyosan megrongálódott, az anyagi kár jelentős. a rendőrség a műszaki szakértők bevonásával vizsgálatot indított a tűz keletkezési oknáka megállapítására./mti/

--

bb. 31. ittasan dohányzott az ágyban, meghalt

t fe/mm/zs/gy/bs

1969. május 5.

krizsán józsef 50 éves alkalmi munkás 14. kerület öv utca 98 szám alatti családi házában ittasan dohányzott az ágyban. az égő cigarettától az ágyon tüzet fogott és krizsán füstmérgezésben meghalt./mti/

--

bb. 33. vízhalál

t fe/mm/zs/gy/bs

1969. május 5.

a vas megyei farkasfa község határában egy gödör-tóban fürdött sipos gyula 18 éves segédmunkás és a vízbe fulladt./mti/

--

bb. 34. százhatvan közlekedési baleset a hét végén - 11 halott

t fe/mm/zs/gy/bs

1969. május 5.

tovább emelkedett a hétfégi közlekedési balesetek száma: szombaton és vasárnap 160 baleset történt. 11-en életüket veszítették, ketten életveszélyesen, 36-an súlyosan, 84-en könnyebben megsérültek. az áldozatok között ismét nagy számban vannak motorkerékpárosok.

nagykapornak község határában hantos józsef 44 éves főkönyvelő zalaegerszegi lakos motorkerékpárjával egy kilométer-kőnek ütközött és a helyszínen meghalt.

/folyt. köv./

- 28 -

13.23 bh

13²⁵ no
14⁰⁰ Dmi

bb. 34. / 160 közlekedési.... 1. folyt./ gy

ittasan, bukósisak nélkül vezette motorkerékpárját hegedüs illés 21 éves gazdálkodó és kiskunmajsa határában egy telefonoszlopnak rohant. sérüléseibe a kórházbeszállítás után belehalt.

kiskunfélegyházán egy motorkerékpár elütötte tamás istván- né 79 éves nyugdíjast, aki figyelmeztetés nélkül lépett le a járdáról az uttestre. az idős asszony a kórházban meghalt.

csongrádon felföldi lajos 75 éves nyugdíjas kerékpárjával nem adta meg az elsőbbséget egy motorkerékpárnak és a két jármű összeütközött. felföldi a karambolnál életét veszítette, a motorkerékpár és utasa könnyebben megsérült.

vasárnap a késő éjszakai órákban anna jaramazovics 24 éves tisztviselő, jugoszláv állampolgár, a szabadkai lakos, személygépkocsijával nem adta meg az elsőbbséget a tanács körút és a kossuth lajos utca kereszteződésében és összeütközött egy taxival. ezt követően a jugoszláv autó egy 19-es villamosnak ütközött. a karambolnál Antal Margit 23 éves tisztviselő, jugoszláv állampolgár szabadkai lakos súlyosan, további három személy és a vezető könnyebben megsérült. sérülést szenvedett a taxi vezetője és két utasa is.

vasárnap hajnalban az 1-es számú főútvonalon komárom határában egy sorompóval ellátott vasúti kereszteződésben egy győr felől budapest felé tartó osztrák pótkocsis camion összeütközött egy tehervonattal. a szerelvény két kocsija kisiklott és megrongálódott. a camion vezetője - Karl ségler 26 éves sofőr osztrák állampolgár, bécsi lakos, szerencsére csak könnyebben sérült meg. a rendőrség vizsgálat során megállapították, hogy a sofőr vezetés közben elaludt a volánán./mti/

--

- 29 -

13.30 bh

13³⁵ no

bb 35. az első vidéki önálló egyetemi könyvtár

vid/kz/ mné bh -cz

1969. május 5.

elkészült a miskolci nehézipari műszaki egyetemen az ország első vidéki önálló egyetemi könyvtárának épülete, hétfőn kezdtek a műszaki átadását, illetve átvételét. a két tömbből kialakított intézmény egyik épületében a raktár helyezkedik el. mintegy 200.000 kötet, továbbá a hazai és külföldi folyóirat-gyűjtemény otthona lesz. ipari televíziós lánc és telefonhálózat kapcsolja az olvasótermi részhez. a kért könyvet azonnal tőszalagon továbbítják, s így öt perc alatt az olvasó kezébe kerül. az olvasótermet is magában foglaló másik épületrészben kap helyet többek között az 5.000 kötetes könyvtármuzeum. azokat a ritka szakkönyveket, tanulmányozhatják, illetve tekinthetik meg itt az érdeklődők, amelyek az egyetem jogelődjének a bányai bányatisztképzőnek a növendékei használtak. a könyvtármuzeum fölötti részt foglalja el a csaknem 3.000 négyzetméter alapterületű olvasóterem, amelyben egyszerre ötszázan foglalkozhatnak. negyven különböző műszaki tudományág anyagát felölelő szabadpolcos könyvtár csatlakozik hozzá. az olvasóterem új megoldással a tetőzetén elhelyezett 264 üvegkupolán keresztül kapja a világitást.

a 30 millió forintos költséggel épült könyvtárat szeptemberben nyitják meg./mti/

--

bb 36. kevesebb munkával jobb minőségű habarcs

vid/kz/ mné bh -cz

1969. május 5.

az országban elsőként örölt mész gyártását kezdte meg a dorogi mészmű. az új termék hozzásegíti az építőipart egyik rész és nagy gondja, a megfelelő minőségű habarcs készítésének megoldásához. a felszabadulás előtt, az akkori építkezések kisebb mészigényét a jelenleg már gazdaságtalannak minősülő, főként teljesen oltódó lágy meszet állítottak elő, ezért időtállóbbak a 20-30 éve készített vakolatok az utóbbi években készültéknél. az új nagyteljesítményű aknakemencékben viszont kemény szemcsés mész keletkezik. a szemcsék rendszerint már a falakra ráolajozott vakolatban oldódnak, s ez az egyik oka a vakolat gyakori lehullásának. a mész finomra őrlésével éppen ezen a problémán akar segíteni a dorogi üzem. ezzel a megoldással a kemény mész a lágyhoz hasonló minőségű lesz, s kitűnő habarcs készíthető belőle. az örölt mész másik nagy előnye, hogy előállítás nélkül közvetlenül adagolható a habarcsba, ugyanúgy mint a homok, s ezzel sok mellék munkától szabadítja meg az építőipart. az örölt mész nagyüzemi felhasználását a komárom megyei építőipari vállalat kezdi meg ./mti/

--

- 30 -

15 /- minősülő faasztrolóval kemencék alkalmazásával is ki tudta az ipar elégíteni. Ezekben tökéletesen...

bb 37. tíz éve fejeződött be a mezőgazdaság szocialista átszervezése szolnok megyében - ünnepi nagyaktiva ülés szolnokon

vid/kz bh -cz

1969 május 5.

tíz éve, hogy befejeződött a mezőgazdaság szocialista átszervezése és - az országban elsőnek - szolnok megye parasztsága egységesen a szövetkezeti gazdálkodás útját választotta. a jubileum alkalmából hétfőn ünnepi nagyaktiva ülést rendeztek szolnokon, a szigligeti színházban. a tsz-ek és az állami gazdaságok mintegy hétszáz képviselője mellett jelen voltak a budapesti xiv. kerületi és a szolnok megyei üzemek képviselői is, akik a párt hívó szavára tevékeny részesei voltak a szocialista átszervezésnek. az elnökségben foglalt helyet k. nagy sándor az mszmp központi bizottságának tagja, a termelőszövetkezetek országos tanácsának főtitkára is. megnyitójában csáki istván az mszmp központi bizottságának tagja, a megyei pártbizottság elnöke, a megyei pártbizottság titkára köszöntötte a nagyaktiva résztvevőit, méltatta a megye parasztságának életében bekövetkezett és azóta hatalmas fejlődést eredményező változásokat. ezt követően nyíri béla, a megyei tanács vb. elnökhelyettese vázolta a szocialista nagyüzemi gazdálkodás eredményeit, mint rámutatott tíz év alatt a megye 125 tsz-e korszerűen gépesített, technikailag fejlett nagyüzem lett. a szakosított gazdálkodás fokozatos kialakításával az elmúlt évben már - az aszály ellenére - 4 milliárd 100 millió forint értékű árut termelt a megye mezőgazdasága, csaknem háromszorosát az 1960 évinek. a hazai szükségleten kívül termékeik jelentős hányadát exportra szállítják. a tagok egyéni élete is alapvetően megváltozott. 1968-ban 19,5 ezer forint volt az egy tagra eső éves jövedelem, mintegy 4 ezer forinttal magasabb mint két évvel korábban. szembenük csökkent a város és a falu közötti különbség: a tsz-ek tagjai mind közelebb kerülnek az ipari munkások életfelméréséhez. a nyugdíj, az sztk, a fizetett szabadság, a gyermekgondozási segély és a többi szociális juttatás egyaránt biztosítja az életszínvonaluk emelkedését. az aktiva ülésen élénk vita után fontos direktívákat fogadtak el, amelyek távlatban meghatározzák a megye mezőgazdaságának gyorsabb ütemű fejlődését a termelés, a feldolgozás területén egyaránt./mti/

--

bb 38. két új iskola épül kaposvárott

vid-kz/ mné bh -cz

1969. május 5.

két új oktatási intézmény építését kezdték meg kaposvárott. a pázmány péter utcában felépülő 12-tantermes általános iskola több mint 9,5 millió forintba, a táncsics Mihály gimnázium udvarán felépülő ugyancsak 12-tantermes közgazdasági szakközépiskola pedig több mint 15 millió forintba kerül. a szakközépiskola 1970. szeptember elsején fogad először diákokat./mti/

--

14. 15/szb

- 31 -

15-2

bb 39. autós mentőszolgálat síó fokon

vid-kz/mné szb -cz

1969. május 5.

mentőszolgálatot szervezett a magyar autóklub a balaton déli partjának legforgalmasabb üdülőhelyén, síó fokon, a szolgálat központját a szállodasor közelében alakították ki: kiváló szerelőkkel, alkatrészekkel, műszerekkel áll az autók sok rendelkezésére. /mti/

--

bb 40. poliészter csónak

vid-kz/mné szb -cz

1969. május 5.

poliészterből készült csónakot mutat be az idei bnv-n a győri műanyagfeldolgozó ktsz. a csónak és a ladik legjobb tulajdonságait egyesítő új vízijármű far- és oldalmotorral egyaránt használható, de ugyanakkor egypárevezősnek is kiváló. a súlya mindössze 65-70 kiló. két egyenként 200 literes légzáró rénye tökéletes biztonsággal óvja az elmerüléstől. ez az első poliészterből készült hazai gyártmányú folyami norgászcsonak. három évig mintaalatom alatt áll. a ktsz eddig négyet gyártott belőle, de ha a kereskedelem igényli, megkezdí a sorozatgyártást. /mti/

--

bb 41. hangyainvázio pécssett

vid-kz szb -cz

1969. május 5.

pécs belvárosában hangyainvaziót idézett elő a tavaszi kánikula. az immár tíz napja tartó szokattanul száraz, meleg idő hatására rendkívüli módon elszaporodtak ezek a kicsi férgek. nagy tömegük arra kényszerítette őket, hogy a legtermészetesebb és leggazdagabb élelemszerző helyek - a lakások: konyhák és kamrák - felé özönöljenek. a belső város öreg, mult századi házaiban napok óta tart már az invazió: ellepték a lakások szögleteit, felmásznak a tüzhelyre és a butorokra, behatolnak az éléskamrába. helyenként valóságos „csorognak”, kifelé a fal repedéseiből, s a jelek szerint kifogyhatatlan az utánpótlásuk. a háziasszonyok különféle féregirtó szerekkel védekeznek ellenük - nem nagy sikerrel, s majd csak az esőzés vet véget az invazióknak, amikor a víz elárasztja a hangyabolyokat és megtizedeli ezt a különös sáskasereget. /mti/

--

14. 18/szb

-32-

18

bb 42. motornélküli öntözőberendezés - a bnv-n is bemutatják

vid/kz bh -cz

1969. május 5.

a mecseki dombok között fekvő hidason hétfőn bemutatják a szakembereknek a motornélküli öntözőberendezést. a rendkívül szellemes - a folyó víz természetes energiáját hasznosító - készüléket egy székesfehérvári kisiparos, szabóki györgy nyugdíjas lakatos szerkesztette. a szabadalom lényege az, hogy az áramló vizet bevezetik egy csőrendszerbe, ahol különböző szelepek segítségével felgyorsítják a víz haladását. a csőből nagy erővel kiáradó víz egyaránt alkalmas árasztásos és szórófejes öntözésre, mivel működtetése semmiféle „idegen”, energiát nem igényel, bárhová telepíthető a berendezés és üzemeltetése nulla.

a nagyszerű készüléket érthetetlen közöny fogadta: egyetlen üzem sem vállalta eddig a gyártását. most a voszk elnevezésű szövetkezeti vállalat vette kezébe az ügyet és a hidason működő fémipari üzemét bizta meg a berendezés gyártásával. az itt készült kísérleti példány percnként csaknem kétezer liter vizet képes mintegy harminc méter magasra felnyomni - saját energiájával. s hétfői bemutatón az üzem mellett folyó öreg-patakon - az országos vízügyi hivatal és a budapesti műszaki egyetem szakembereinek, tanárainak jelenlétében - sikerrel vizsgázott a motornélküli öntözőberendezés.

az érdekes, hasznos készüléket bemutatják az idei budapesti nemzetközi vásáron is, ahol külön kis öntözőtelepet építenek számára. amennyiben elnyeri a bel- és külföldi szakemberek tetszését, s megfelelő igény jelentkezik, a hidas üzem azonnal megkezdí a berendezés sorozatgyártását. /mti/

--

bb 44. a fővárosi fürdőigazgatóság

tm bh -cz

1969. május 5.

értesíti a vendégeket, hogy a széchenyi strandfürdő május 5-től 10-ig nem üzemel. a palatinus, a szabadság, a csepeli a római strand, a gellért hullámfürdő, a lukács és rudas uszoda a vendégek rendelkezésére áll. /mti/

--

- 33 -

14.34 bh

15

bb 43. európa legnagyobb , legkorszerűbb farostlemezgyára épül a mohácsi duna-parton

vid/kz bh -cz

1969. május 5

a mohácsi duna-parton a következő néhány év alatt európa legnagyobb , legkorszerűbb farostlemezgyarát hozzák létre, ennek az iparágak mohács a hazai bölcsője, itt működik tízezer esztendeje az ország első és egyedüli farostlemezgyára, amelyre eddig több mint félmilliárd forintot költött az állam. a további bővítés vegyes finanszírozással - a farostlemezgyár, a lignimpex külkereskedelmi vállalat, a mecseki állami erdőgazdaság és az erdért társulásával valósul meg, 480 millió forint költséggel. az évi 60.000 tonna kapacitású új gyáregység berendezéseit az osztrák funder cég szállítja a közelmúltban megkötött szerződés alapján. a program szerint 1971 júliusától keznek a gépek és az új gyáregység 1973 januárjában kezdi meg a termelést. mohácson megkezdődtek a nagyszabású beruházás előkészületei. az idei év a tervezőké, jövőre pedig hozzáfognak a kiviteli munkákhoz. a mohácsi farostlemezgyár eddig is értéktelen, ipari célra alkalmatlan fát dolgozott fel világszinten álló, korszerű terméké. az új üzemrészben ugyancsak alacsony értékű cserfából állítanak elő farostlemezt. a bővített duna-parti gyár fontos népgazdasági szerepet kap: teljes üzembetáplazése után ebből a termékből önellátó lesz Magyarország, nem lesz szükség importra./mtl/

--

bb 45. májusi kánikula a balaton parton

vid/kz/mné bh -cz

1969. május 5.

30 fokig emelkedett hétfőn a hőmérő higanyszála kaposváron a balaton vízének hőmérséklete elérte a 20 fokot és így a déli parton tartózkodó hazai és külföldi vendégek vígan tubicoltak a kellemes vízben. évtizedek óta nincs példa rá, hogy ebben az időszakban ilyen erősen felmelegedett volna a balaton vize. a növények viszont erősen szomjaznak a nagy hőségben. a vidék termelészövetkezetei és állami gazdaságai ahol csak lehet mesterséges csapadékot juttatnak a földekre./mtl/

--

- 34 -

15.00 bh

WT

bb 46. országos tanácskozás esztergomban a vezető-továbbképzés helyzetéről

vid/kz/um mné cz

1969. május 5.

a vezető-továbbképzés tapasztalataival és tennivalóival foglalkozó kétnapos konferencia nyílt hétfőn esztergomban a munkaügyi minisztérium és a mtesz központi ipargazdasági bizottsága rendezésében. a mintegy 200 résztvevő között bolgár, lengyel, ndk-beli és osztrák szakemberek is helyet foglaltak, a konferencia bevezető előadását buda istván munkaügyi miniszterhelyettes tartotta.

- napjainkban - hangoztatta - világszerte megnőtt az érdeklődés a vezetés kérdései iránt. a vezetési stílus és a vezetési módszerek kialakításának, a vezetők kiválasztásának, képzésének és továbbképzésének eddiginél jobb megoldását mind a szocialista, mind a kapitalista országokban gazdasági szükség sűrgeti. hazánkban is különös jelentősége van ennek, hiszen a gazdasági vezetőkkel szemben az egész társadalom igényei nőttek, s ugyanakkor a vezetői feladatok is számos új sajátossággal gazdagodtak. a technika tudományos fejlődése viszont jóval megelőzte a vezetés színvonalának emelkedését. ezért a vezetést rövid idő alatt kell tudományos szintre emelni.

mint a továbbiakban rámutatott 1963-ban több főhatóság, továbbá a mtesz és a tit is megkezdte a vezető továbbképző tanfolyamok szervezését. az új gazdaságirányítási rendszer most már a helyi kezdeményezések központi összehangolását követeli meg. ezért alakult meg a művelődésügyi minisztérium felügyelete alá tartozó tárcaközi bizottság, s ezért hozták létre az országos vezetőképző központot. az elmúlt tanévben már 8.700 felső-és középszintű vezető részesült továbbképzésben. ez jelentős eredmény, de még mindig ugyszólván elenyésző ahhoz képest, hogy 150.000 különböző szintű vezető továbbképzéséről kell gondoskodni. az ismeretek egy része gyorsan elavul, tehát meg kell teremteni az újabb ismeretek folyamatos elsajátításának feltételeit. az igényeket és a lehetőségeket figyelembe véve 1970-ig elsősorban az ipar és a mezőgazdaság legfőbb ágazataiban működő vezetők továbbképzését kell megoldani. az azt követő két-három évben azonban minden gazdasági vezetőnek el kell sajátítania a korszerű vezetési ismereteket. ennek érdekében megkezdődött az oktatás módszereinek tudományos kutatása. /mtl/

16-00/um

- 35 -

17-2

bb. 47. magyar részvétel a moszkvai automatizálási kiállításon
- a hungexpo sajtótájékoztatója

t sz/tné/e ie cz

1969. május 5.

a szovjetunióban kezdenek rendszerré válni az egy-egy gyártási ág eredményeit bemutató szakkiállítások. a legközelebbi ilyen kiállítás az automatizálás 69. címmel kerül sorra a moszkvai szokolnyiki parkban. ennek magyar részvételéről tartottak tájékoztatót hétfőn a hungexpo-nál. droppa gusztáv igazgató megnyitója után havas lászló, a kiállítás tervezője elmondotta, hogy moszkvában május 14-től 28-ig rendezik meg az első automatizálási kiállítást, ahol 24 ország nagyszámu kiállítója 46 000 négyzetméter fedett és 6 000 négyzetméter szabad területen mutatja be a legkorszerűbb technikát, technológiát képviselő gyártmányait. a legnagyobb kiállító a házigazda, a szovjet iparon kívül az ndk és franciaország.

a termelési folyamatok automatizálásának eszközeit ismerető nemzetközi szakkiállítás kapcsolódik a szovjet iparfejlesztési programhoz. a mintegy 800 négyzetméternyi területet elfoglaló magyar kiállítás anyaga is azt mutatja be, milyen termékekkel tud bekapcsolódni iparunk a szovjet gyárak beruházási programjába. huszonnégy vállalat gyártmányaiból állították össze a magyar kiállítás anyagát és jórészt összefüggő folyamatban szemléltetik azokat a műszereket, automatikai elemeket, amelyekkel a termelési folyamatok ellenőrizhetők, szabályozhatók, irányíthatók. a kiállítási térség középpontjában kap helyet annak a berendezésnek a modellje, amelynek eredetije budapesten a gázműveknél működik és szabályozza, ellenőrzi a munkát. a budavox többek között bemutatja a híradástechnikában alkalmazható automatizált uhr távjelzőket, adó-vevőket és a rádiótelefont, a ganz műszerművek hőfokszabályozókat, komplex villamos laboratóriummal jelentkezik, a komplex automatika elemeket és vezérlőpultot a metrimpex digitális számoló- és időmérő műszereket, lyukszalagos szerszám-gépvézérlő egységet, a nikex elektronikus mérlegrendszert, geofizikai és más műszereket állít ki.

a magyar kiállítók információs irodákat is berendeznek, egyes vállalatok szakmai napokat és tizenkilenc tudományos előadást tartanak. /mti/

- 36 -

16.08/e

ll
17.2

bb 48. francia műszerkiállítás budapesten

t sl/gg/um ie cz

1969. május 5.

hétfőn a technika házában műszerkiállítás nyílt, ahol a francia cefar egyesülés /automatikai és szabályozási műszereket exportáló francia konstruktőrök egyesülése/ bemutatja legújabb termékeit. összesen 15 cég mintegy százféle készülékét - mikrovoltmérőket, numerikus voltmérőket, és indikátorokat, digitális milli-voltmérőket, univerzális ellenőrző mérőműszereket, oszcillográfokat, - hozták a kiállításra, s ezeket május 9-ig mutatják be az érdeklődőknek.

robert paule, az egyesülés helyettes elnöke elmondotta, hogy a kiállítást a műszaki tudományos együttműködés jegyében rendezték. a magyar és a francia műszergyárak, illetve kereskedelmi vállalatok kapcsolatai most vannak kialakulóban, s ezt az alkalmat is igyekeznek kihasználni kooperációs tárgyalásokra, a kapcsolatok elmélyítésére. a francia műszerek rendszeres vásárlása esetén az egyesüléshez tartozó cégek szervizt is készek létesíteni magyarországon.

a kiállításon résztvevő francia vállalatok egyénileg a rövidesen megnyíló budapesti nemzetközi vásáron is bemutatják termékeiket. /mti/

..

bb 52. cserebogár tonnaszám

vid/kz/mné/um cz

1969. május 5.

valósággal meglepték az utóbbi napokban a teljes tavaszi virágdiszükben pompázó szabolcs-szatmár megyei gyümölcsösöket a cserebogarak. esténként százezrével rajznak a fák körül, s pusztítják virágjaik megtermékenyítő részeit. a gyümölcsösökben hajnalonként ponyvákat terítenek a fák alá, s rárázzák az olyankor még dermedt bogarakat. az ilyen módon összegyűjtött bogarakat a tyukokkal etetik fel. a rajzás napjaiban a megye gyümölcsöseiben több tonna cserebogarat gyűjtenek össze. /mti/

..

- 37 -

16-15/um

ll
17.2

bb. 49. magyar delegáció utazott a gazdasági döntőbizottsági elnökök konferenciájára

i sl/gg/e ie cz

1969. május 5.

dr. Fülöp Lászlónak, a központi gazdasági döntőbizottság elnökének vezetésével hétfőn delegáció utazott Berlinbe az európai szocialista országok központi gazdasági döntőbizottsági elnökeinek konferenciájára. /mti/

...-

bb. 51. európa meleg-gócán - nyugat- és észak-európában esők, a szovjetunióban hózáporok, nálunk 30 fokos meleg

i tz/mm/e cz

1969. május 5.

továbbra is a kárpát-medence tartja Európában a melegrekordot. a vasárnap budapestén mért 28,8 fokos maximum mindössze 0,3 fokkal volt alacsonyabb az 1946. május 4-i rekordnál, és az ország különböző részein hétfőn is 25-30 fokig emelkedett a higanyszál a hőmérőkben.

ugyanakkor nyugat-Európában, az északi-tenger környékén és a német-lengyel síkságon erősen felhős volt az ég, többfelé esett az eső, helyenként zivatarok kíséretében. a szovjetunió európai területének északi és keleti részén az előretört sarkvidéki légtömegek hatására felhőátvonulások, hózáporok és szélviharok keletkeztek. egyes helyeken ezen a területen mínusz 18 fokot is mértek. derültebb, száraz időjárás kontinentális sűnkön csak a szovjetunió európai területének középső részétől a kárpát-medencén át Olaszországig húzódó sávban volt.

ebben a helyzetben egyelőre - legalábbis Magyarországon területét illetően - sok változásra nincs kilátás. kedd estig a meteorológusok szerint időnként megnövekvő felhőzet, elsősorban nyugaton és északon helyenként zápor, zivatar, napközben megélték a déli, délnyugati szél lesz. az idő meleg marad. a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 10-15, a legmagasabb nappali hőmérséklet 24-29 fok között várható.

a péntekig szóló távlati előrejelzés szerint a következő napokban a legalacsonyabb hajnali hőmérséklet 10-15, a legmagasabb nappali hőmérséklet 25-30 fok között lesz. öt millimétert meghaladó csapadék hazánk területének 30 százalékán várható, elsősorban zivatar formájában. /mti/

...-

16. 17/e

- 38 -

17

bb. 54. budapestén megkezdődött a magyar-szovjet szerszámgép- és szerszámpari munkacsoport ülése

t sl/gg/e ie cz

1969. május 5.

budapestén hétfőn megkezdődött a magyar-szovjet szerszámgép- és szerszámpari munkacsoport 3. ülése, ahol a műszaki tudományos együttműködésről, az 1971-75. évekre szóló közös tervekről tárgyalnak.

a tanácskozáson a. Prokopovics szerszámgép- és szerszámpari miniszterhelyettes vezetésével szovjet delegáció érkezett Budapestre. /mti/

...-

bb. 55. pecsenyekacsák a hortobágyról

vid/ká/e cz

1969. május 5.

hétfőn délelőtt utnak indították feldolgozásra a hortobágyi állami gazdaság tőgazdaságaiból az első nagy pecsenyekacsák szállítmányt. a most átadott ezer kacsát a halastavakon nevelték fel. 49 napos korukra átlagosan két és fél kilós súlyt értek el, s lényegesen kevesebb takarmányra volt szükségük, mint a hagyományos tartásnál. ebben az esztendőben több mint 600 000 kacsát nevelnek fel és értékesítenek a hortobágyi állami gazdaságban. /mti/

...-

bb. 57. a török hadak elől elrejtett ezüst tallérokat találtak beleden

vid/fm/e cz

1969. május 5.

beleden, a berek-dülőben ezüstkincsre bukkant nagy István, a helyi termelőszövetkezet tagja. az ötforintosnál is jóval nagyobb ezüst-tallérokból 328 darabot szedtek össze, amelyeknek súlya meghaladja a két és fél kilogrammot. a tallérokkal együtt napvilágra került egy serleg is. a pénzármekek némelyikén 1682, a serlegen pedig 1860-as dátum olvasható. a ritka leletéről azonnal értesítették dr. Faragó Sándort, a Kapuvári Rákóczi Múzeum igazgatóját, aki megállapította, hogy az érméket és a serleget minden valószínűség szerint az 1683-as török átvonulás idején rejtették el, amikor a törökök utoljára tettek kísérletet Bécs elfoglalására. /mti/

...-

16. 25/e

- 39 -

17

bb 50. kedden részleges idénykezdés a nyári szot üdülőkb

i tz/tm/um ie cz

1969. május 5.

kedden kaput nyit a szot időszakos - tehát csak a nyári hónapokban működő - üdülőinek nagy része, maga a nyári fődény azonban hivatalosan csak egy hónappal később, június 5-én kezdődik, és szeptember 5-ig tart. ebben a három hónapban már az összes szot-üdülő tele lesznek vendégekkel, valamivel rövidebb ideig tart a gyermeküdülés, hiszen annak az iskolák időbeosztásához kell igazodnia. így a kifejezetten gyermekek számára fenntartott időszakos üdülők csak június 11-én nyitnak, és szeptember 2-án már az utolsó csoporttól is bucsút vesznek.

a felnőtteket és gyermekeket egyformán számításba véve szeptember elejéig hozzávetőleg 170.000-en pihenhetnek a szot-szervezeti üdülőkb. ezeket a számokat tovább növeli a hajókirándulások utasainak száma. a két szot-hajó, a „szocialista forradalom 50.”, és a „budapest”, valamint a maharittól bérrelt „felszabadulás”, a március 18-án megkezdett első aldunai, illetve pozsonyi kirándulástól az október 26-án végződő utolsó aldunai, illetve bécsi kirándulásig bonyolítja le a programba vett több mint 60 utat. ezekkel a hat, illetve tiznapos hajóüdülésekkel a szot több mint 12.000 dolgozót jutalmaz az idé. /mt/

..

bb 53. újabb 12 városban vezetik be az átutalási betétet

i kf/kf/um ie cz ss

1969. május 5.

az egyik legnépszerűbb otp szolgáltatás, lett az átutalási betétszámla. az otp ugyanis a betétszámla tulajdonos helyett kiegészíti a közszolgáltatási díjakat, a lakbér, a villany, a gáz, a televízió, a rádió, a telefon, stb. számlát. budapesten mintegy 40 000 átutalási betétszámlát

tartanak fenn rendszeresen. gyorsan terjed vidéken is, ahol eddig 10 megyeszékhelyen és dunaujvárosban vezették be, s mintegy tizenötezeren veszik igénybe.

a következő három hónapban az otp bővíti az átutalási betétszámlát kezelő hálózatát, salgótarjánban, békéscsabán, szombathelyen, egerben, kaposvárott, nyíregyházán, veszprémben, széksárdon, vácrott, komlón, ózdon és kazincbarcikán vezetik be ezt az otp szolgáltatást. /mt/

..

16.30/e

ll 17^e

bb. 58. a termelőszövetkezetek árujával üzérkedett - egyévi szabadságvesztésre ítélték

vid/e fm cz

1969. május 5.

magyon elleni bűncselekményekért már többször elítélték misli istván 41 éves miskolci kőművest. a büntetések nem térítették jó utra, s elhatározta, hogy a termelőszövetkezetek felhozott árujával fog kereskedni. hosszabb időn át alkalmanként burgonyát, zöldborsókat, káposztát vásárolt a szirmabesenyődi, a tiszavasvári és a szentpéterszegi termelőszövetkezetektől. a megvásárolt árukat azután felárral eladta. az ellenőrzés megtevesztésére „megbízólevelet”, állított ki a maga nevére, s erre az egyik tsz-től egy más célra kapott bélyegzővel, aláírással ellátott iratot használt fel. a szövetkezetektől ilyen módon 72 000 forint értékű árut vett át, s ezen több mint 15 000 forintot keresett.

a miskolci járásbírósg misli istvánt üzérkedésért egyévi szabadságvesztésre ítélté és a közügyek gyakorlásától 3 évre eltiltotta. /mt/

..

bb. 59. pedagógiai tudományos napok szolnokon

vid/e fm cz

1969. május 5.

a 4. szolnoki kulturális hetek keretében hétfőn pedagógiai tudományos napok kezdődtek szolnokon, az országos pedagógiai intézet, a szolnok megyei és a szolnoki városi tanács vb és a pedagógus szakszervezet rendezésében. az ülés első napján „a munkásmozgalom haladó hagyományainak felhasználása az oktató-nevelő munkában”, címmel szirmai ernő, a közgazdasági szak- középiskola igazgatója tartott bevezető előadást. ezt követően több korreferátum hangzott el az eszményképek szerepéről az általános iskolai nevelőmunkában, a munkásmozgalom hagyományainak ápolásáról, az uttoréletben, valamint a helytörténeti kutatómunka helyéről és feladatairól a középiskolai nevelésben.

a résztvevők megtekintették „az utolsó híd”, című kisfilmet, amely a tanácsköztársaság szolnoki harcainak állít emléket. /mt/

..

16.35/e

ll 17^e

- 41 -

bb 60. dél-dunántuli óvodai tudományos tanácskozás
székesfehérvárott

vid/fm/um cz

1969. május 5.

az alba-regia napok keretében hétfőn székesfehérvárott megkezdődött az idei dél-dunántuli óvodai tudományos tanácskozás. a háromnapos értekezlet megnyitóját a megyei művelődési központ ady-termében tartották. kardos jános, a fejér megyei tanács vb. művelődésügyi osztályának helyettes vezetője köszöntötte a megjelent ötven óvodai felügyelőt. majd buri lászlóné, a művelődésügyi minisztérium főelőadója, az óvodai felügyelet időszerű kérdései, címmel tartott előadást. /mti/

-. -

bb 61. kun béla né közvetítésével alakult ki barátság egy dél-ukrajnai és egy győri iskola között

vid/fm/um cz

1969. május 5.

dél-ukrajna egyik kis városában, kahovkában négy évvel ezelőtt helytörténeti kutatásokat kezdett klára grigorjevna milzon, az egyik iskola tanára. az októberi forradalom után az ő vidékükön huzodott a déli front, amelynek frunze volt a parancsnoka, és kun béla a politikai biztosa. a déli front egységeiben sok magyar internacionalista harcolt, így a kutatások során több adat került elő a magyar internacionalistákról. a szovjet tanárnő éveket ezelőtt levelet írt kun bélának, amelyben a tények kiegészítéséhez kért adatokat, egyben kérte, segítsen barátságot kialakítani az internacionalisták emlékét ápoló egyik magyar iskolával. így kezdődött barátsága a győri kun béla általános iskolával, ahol a névadó ra vonatkozó emlékekből kis muzeumot létesítettek.

a szovjet tanárnő most győrbe látogatott, ahol husz napig tanulmányozza a győri iskola tanulmányi módszerét, megismerkedik az uttorók és a pedagógus szakszervezet munkájával. /mti/

-. -

- 42 -

16.36/um

17.10

bb 65. építőipari kerekasztal konferencia a magyar sajtó házában

t sb/mm/um 1e cz

1969. május 5.

a magyar sajtó házában hétfőn simor jános építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes a muosz közgazdasági szakosztályának felkérésére kerekasztal konferencián tájékoztatta az újságírókat az építőipari árakkal, a nyereséggel és a részesezési alap felhasználásával kapcsolatos fontos kérdésekről. elmondotta, hogy az 1959-évi termelői árrendezés óta 1968-ig 10 százalékkal csökkentek az építőipari árak. a múlt évi rendezés - 1967-hez viszonyítva - átlagban 14 százalékkal emelte az építési munkák árát, de ez így is mindössze 4 százalékkal magasabb, mint 1960-ban. az építési kínálat és kereslet közötti jelenlegi feszültség az árak növekedésének irányában hat, de csak átmenetileg. előreláthatóan 1972-re kialakul az egyensúly, s vele a vállalatok közötti konkurrencia, amely távlatban az árak csökkenéséhez vezet.

az építési piac egyensúlyának megteremtését gyorsítja a múlt évi munkával elért nyereség, mert a kibővült fejlesztési alap és a kért bankhitelek segítségével csaknem megkétvezte a fejlesztési befektetéseiket az építőipari vállalatok. a gépesítésben azonban káros jelenség, hogy túlságosan sokféle a külföldi berendezést kívánnak beszerezni, s ez a sokféleség az alkatrészpótlás és a javítás nehézségeivel bosszulja meg a vállalatokat. jobban járnának a vállalatok, ha fejlesztési egyesületet alapítanának, amely összehangolná, gazdaságosabbá tehetné a gépesítést. a fejlesztési elképzelésekben egyébként kétféle nézet csap össze. az egyik elgondolás hívei fokozatosan kívánják bővíteni a vállalatok kapacitását, a másik nézet képviselői pedig azonos kapacitás mellett a szakosítást, a koncentrációt tervezik. ez a merev szétválasztás azonban helytelen, az a legcélravezetőbb út, hogyha a két fejlesztési mód összeötvözésével bővítik a kapacitást, és a szakosodással korszerűsítik a munkát, javítják az általános műszaki, minőségi mutatókat. /mti/

- 43 -

17.10/e

17.10

bb. 24./ megkezdődött ... 2. folyt./ 11

délután a közgyűlés több tudományos osztály ülésével folytatódott. ezeken az osztályvezetőségek beszámolóit alapján megvitatták a különböző tudomány-területeken végzett munkát, az elért eredményeket és a megoldásra váró problémákat.

az agrártudományok osztályának ülésén Láng Géza levelező tag, osztálytitkár számolt be az elmúlt év munkájának eredményéről. megállapította, hogy a tudományos kutatások tekintetében a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztériummal együtt kidolgozott irányelvek helyeseknek bizonyultak, és megvalósításuk is megkezdtek már az akadémiai és a minisztériumi irányítás alatt álló kutatóhelyeken. a nagyrészt együttműködésben végzett, illetve végzendő kutatások eredményességének igen fontos feltétele az egészséges légkör.

hangoztatta a beszámoló, hogy a mai viszonyok között a legnagyobb államok sem tudnak vállalkozni a technika és a tudomány minden ágának önálló fejlesztésére. még kevésbé képesek erre hozzánk hasonló kis országok. éppen ezért az eddiginél jóval nagyobb mértékben és tervszerűbben kell támaszkodnunk a külföldi tudományos eredményekre. itthon elsősorban azokat a témákat kell kutatnunk, amelyek számára szellemi és anyagi erőforrásaink különösen kedvezőek, és amelyek egybevágóan a kiemelt fejlesztési igényekkel. de ezeken a területeken is az eddiginél jobban kell felhasználnunk a nemzetközi kutatások eredményeit.

megállapította végül az osztálytitkár, hogy fokozott tervszerűsége van szükség a kutatók utánpótlásának biztosításában és a fiatal kutatók szakmai, eszmei továbbképzésének meggyorsításában, valamint nyelvismereteik növelésében.

a föld- és bányászati tudományok osztályának tevékenységét dr. szádeczky-kardoss elemér akadémikus, osztálytitkár vázolta. utalt arra, hogy a földtudományok művelőinek figyelme a szilárd föld magjától egészen a legkülső légköri övekig, sőt a magnetoszférán keresztül a naprendszer határáig és a kozmikus sugárzásig terjed. ebben a térben a jelenségek kivétel nélkül összefüggnek egymással.

/folyt. köv./

16.55/11

le 1738

- 44 -

bb. 24./ megkezdődött ... 3. folyt./ 11

ennek ellenére a földtudományok egyes ágai évszázadokon át egymástól függetlenül, önállóan fejlődtek. most itt az ideje a nagy szintézisnek, legalábbis annak, hogy megkezdődjenek a földtudományok közti összefüggések rendszeres tanulmányozása. ebből a szempontból hazánk szerencsés helyzetben van, mert a világviszonylatban is kiemelkedően fontos és érdekes kérdések vizsgálására különösen alkalmas a szerkezetileg és földrajzilag egyaránt egységes pannon-medence.

bejelentette az osztálytitkár, hogy az idén hazánkban rendezti meg kongresszusát a kárpát-balkán földtani asszociáció. ennek különös jelentőséget kölcsönöz az a tény, hogy igen sok geológiai problémát csak a szomszédos országok kutatóinak közös erőfeszítése oldhat meg, hiszen a földtani szerkezet nem igazodik az államhatárokhoz.

a földtudományok magyar művelőinek a jövőben jobban ki kell használniuk a szocialista országok tudományos akadémái között kialakult együttműködés adta előnyöket. a legfontosabb ilyen központi munka a planetáris geofizikai kutatások terén alakult ki, amiben hazánk is tevékenyen részt vesz. magyarországon ugyanis 8 albizottság és ezen belül 30 munkacsoport területén érdekelt, s közülük az egyik albizottság és hét munkacsoport koordinálását vállalja.

a kémiai osztály ülésén Lengyel Béla akadémikus, osztálytitkár bevezetője után az egyes bizottságok elnökei számoltak be részletesen egy-egy tudományágról érintően az ott végzett munkáról, a fejlődésről, s a tennivalókról.

a referátumokból kitűnt például, hogy a fizikai-kémia területén sok kutatóhely valóban korszerű és eredményes tevékenységet folytatott.

hazánkban ma széles körben művelt, színvonalas és műszaki-kémiai kutatómunka. ennek a komplex kutatási irányzatnak a kialakításában szerepe volt az akadémianak és különösen a műszaki-kémiai kutatóintézetnek. a műszaki-kémia területén igen sok, nemzetközi szempontból is figyelemreméltó új, tudományos eredmény született.
/folyt. köv./

- 45 -

16.58/11

le 1738

bb. 24./ megkezdődött ...4. folyt./ 11

hiba azonban, hogy az egyes intézetek - tudományos autarchiára törekedve - egy-egy témakörön belül a fizikai-kémiai alapoktól kezdve az ipari realizálásig mindent maguk akarnak megoldani. ez nem megfelelő módszer. a fizikai-kémiai bizottság alapvető hiányosságnak tartja, hogy a magyar vegyipari-gépészeti kutatás igen elhanyagolt, ami előbb-utóbb gátja lehet az egész vegyipari fejlesztésének.

az elmúlt évtizedben magyarországon jelentősen előrehaladtak a radiokémiai alap- és alkalmazott kutatások. eddig nem volt megfelelően, szerény keretek között sugárhatás kémiai kutatások is folynak. a radiokémiai kutatások hazai feltételén az elmúlt években jelentősen javultak. az analitikai kémia terén az utóbbi tíz esztendőben nagyszámú s világviszonylatban magas színvonalú monográfia jelent meg, részben, magyar, részben idegen nyelven.

kedden az akadémia közgyűlése újabb osztályülésekkel folytatódik./mti/

--

bb. 64. baltával verekedett - három évi szabadságvesztésre ítélték

vid fm/11 cz

1969. május 5.

a debreceni megyei bíróság emberölés büntetnének kísérlése miatt három évi szabadságvesztésre ítélte jónizs tajos nyírmaratonfalvi lakost. jónizs tajos barátjával, dajka benjáminnal italozás közben összeszólalkozott, majd verekedni kezdtek. jónizs a közelében lévő baltát felkapta és azzal fejbevágtatta barátját, akinek életét műtéttel mentették meg, a debreceni klinikán. a megyei bíróság enyhítő körülményként vette figyelembe hogy nem jónizs volt a verekedés kezdeményezője. az ítélet nem jogerős./mti/

--

- 46 -

17.00/11

el

1734

bb. 62. esőre várnak a gazdák? - nehezen indul a mezőgazdasági öntözés

i jf/jf/1e/11 cz

1969. május 5.

a vidékről érkező jelentések szerint idén eléggé vontatottan indul a mezőgazdasági öntözési-szezon, holott az utóbbi öt nap szinte kánikulai forrósága ugyancsak megviselte a zsenge népi vényai kulturákat. a tavasz különben is a természet egyik rétege, mutatványát, produkálta: olyan perzselően forró volt a nap sugár, s a nyári időjárás annyira meggyorsította a növények érési folyamatát, hogy a 10-12 napos virágzási idő mindössze öt-hat napra rövidült.

ilyen körülmények között ugyancsak elkelne a mesterséges csapadék, de a jelek arra utalnak, hogy a gazdák idén az esőre várnak, késlekednek a berendezések üzembeállításával.

a hétfői jelentések szerint egyedül jó formán a rizs előkészítésénél dolgoznak teljes erővel a „vizek”, a májusban vetésre és elárasztásra szánt területet negyvenezer holdra becsülik, s a munkának eddig 30-35 százalékaival készültek el. ugyanakkor azonban jelenleg csak két nagyobb esőztető nyomásközpont - a góreceni és a balatonaligai - adja le folyamatosan a vizet a gazdaságoknak, holott a buzatáblák, a legelő és a rétek öntözése is nagyon időszerű lenne. a vízügyi szakemberek arra számítanak, hogy a gazdaságok a szokásos májusi határszemelek során pontosan felméri majd a vizigényt, s néhány nap múlva országosan nagy ütemben látnak hozzá az öntözéshez. a gazdaságoknak bizonyos formájú segítséget jelent hogy az előöntözéseknél díjkedvezményt élvezhetnek.

a vízügyi szakemberek összesítése szerint különben áprilisban a szokásos 30-40 milliméter helyett mindössze 10-15 milliméter csapadékot kaptak a földek, és május első napjai teljes szárazságot hoztak./mti/

--

- 47 -

17.10/um

el 1707

bb. 56. miniszteri rendelet a szociális segélyről és a vakok segélyezéséről

i hi/tm/zs/11 cz

1969. május 5.

az egészségügyi miniszter rendeletet adott ki a rendszeres szociális segélyről, valamint a vakok rendszeres szociális segélyezéséről. a rendelet kimondja, hogy rendszeres szociális segélyt kaphat az a 18 évnél idősebb munkaképtelen, illetőleg rokkant személy, akinek a megélhetését biztosító vagyona nem elegendő a jövedelme - beleszámítva az esetleges nyugellátást is - nem elegendő a munkaviszonyon alapuló özvegyi nyugdíj legkisebb összegéhez a havi 385 forintot, továbbá akinek eltartásáról az egyébként erre kötelezett hozzátartozó, vagy más személy nem gondoskodik. a jogosultság elbírálásánál munkaképtelennek számít - egészségi állapotára való tekintet nélkül - a 65. életévét betöltött nő, illetve a 70 évesnél idősebb férfi; rokkantnak tekintik az aki munkaképességét legalább 67 százalékban elvesztette. rendszeres szociális segélyt - a felsorolt feltételek fennállása esetén is - csak akkor lehet megállapítani, ha a kérelmező beiskolázás, vagy szakképzés útján egészségügyi rehabilitáció alá már nem vonható, illetőleg a létfenntartásához szükséges munkát nem tudják biztosítani számára.

a rendszeres szociális segély összegét az anyagi körülmények és az egészségi állapot figyelembe vételével állapítják meg. a segély egyhavi összege nem haladhatja meg a munkaviszonyon alapuló özvegyi nyugdíj - előbb említett - legkisebb mértékét. ez a megszorítás egyébként abban az esetben is érvényes, ha a segélyre jogosultnak más forrásból - albérleti, vagy bérleti díj, földjára, kegydíj, hadigondozási járadék, stb./ származó kisebb összegű, rendszeres jövedelme van. ilyenkor a segély összege az egyéb összeggel együtt nem haladhatja meg az előírt mértéket.

a rendelet intézkedik a vakok rendszeres szociális segélyezéséről is. ez szerint segélyben részesíthető az a munkába nem állítható, 18 éven felüli vak személy, aki nem tudja saját magát eltartani, és erre kötelezett házastársa, vagy rokona nincs.
/folyt.köv./
17.10/11

- 48 -

17.30.1

bb. 56./ miniszteri ... folyt./ 11

a keresettel, vagy jövedelemmel egyáltalán nem rendelkező vak részére teljes összegű - havi 400 forint - segély állapítható meg. kisebb rendszeres havi jövedelem esetén a vak személy részére nyújtható teljes segély összege az egyéb forrásból származó jövedelemmel csökken. a vakok rendszeres szociális segélyében az előírt feltételek fennállása esetén sem részesülhet az, akinek állandó havi keresete, jövedelme a 400 forintot meghaladja.

mind a rendszeres szociális segély, mind a vakok segélyének megállapítása, összegének módosítása, továbbá a folyósítás megszüntetése az illetékes tanács szakigazgatási szervének hatáskörébe tartozik. a szociális segélyt határozott vagy határozatlan időtartamra állapítják meg. ha valaki azért szorul szociális segélyre, mert az arra kötelezett házastársa, vagy rokona nem gondoskodik eltartásáról, akkor a segély csak meghatározott időtartamra szólhat. tartásra képesnek általában azt a hozzátartozót tekintik, akinek családjában az egy családtagjára jutó jövedelem - az esetleges családi pótlékot figyelembe véve - a havi 800 forintot meghaladja.

aha a segélyezett szociális körülményei megváltoznak, a segély összege módosítható. ha a segélyezett három hónapnál hosszabb ideig gyógyintézetben ápolják, segélyének összegét legfeljebb 50 százalékkal csökkenteni lehet. ha pedig életviszonyainak kedvező alakulása folytán már nem szorul szociális támogatásra, a segély folyósítását megszüntetik.

a szociális segélyben részesülők természetbeni juttatást - ruha, tüzelő, öregek napközi otthoni ellátása, szociális átkezelés, házi gondozás, stb. - is kaphatnak./mti/

bb. 66. magyar-mongol építésügyi együttműködési tárgyalások

k sb/mm/1e/11 cz

1969. május 5.

az építésügyi és városfejlesztési minisztériumban hétfőn megkezdődtek a magyar-mongol építésügyi gazdasági és műszaki tudományos együttműködési megállapodási tárgyalások. magyar részről bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszter, mongol részről oroni tleihan építő és építőanyagipari miniszter vezeti a tárgyalásokat. a megállapodást csütörtökön írják alá a küldöttségek vezetői./mti/

- 49 -

17.20/um

17.40.1

bb. 67. mezőgazdasági és élelmiszeripari küldöttség utazott Lengyelországba

k jf/jf/1e/1l cz

1969. május 5.

dr. soós gábor mezőgazdasági és élelmiszeripari miniszter helyettes vezetésével hétfőn mezőgazdasági és élelmiszeripari szakemberekből álló küldöttség utazott varsóba. a delegáció a lengyel mezőgazdasági, - valamint az élelmiszeripari és felvásárlási minisztérium vezetőivel folytat tárgyalásokat a minisztériumok 1971-75. évi együttműködéséről./mti/

--

bb. 69. hazaérkezett sikeres szlovákiai vendégszerepléséről az egyetemi színpad együttese

i fe/gk/zs/1l cz

1969. május 5.

sikeres szlovákiai vendégszerepléséről hazaérkezett az egyetemi színpad együttese. a kassai batsányi-kör meghívására rozsnyón, kassán és nagykaposon mutatkozott be az együttes. a magyar tudományos akadémia nevében dr. ortutay gyula akadémikus megkoszorúzta erdélyi jánosnak, a magyar népköltészet gyűjtőjének emlékszobáját nagykaposon. ugyancsak ő vezette be az együttes előadását kassán.

dr. falvy zoltán zenetörténész pedig a magyar zene és az irodalom összefüggéseit ismertette. a műsorban amelyben régi magyar dallamok és táncok hangzottak el korabeli hangszeren, közreműködött jancsó adrienne, csengery adrienne, kecskés andrás, sallai imre máté, darvas jános. az előadás rendezője, moldován domokos őszre újabb meghívást kapott pozsonyba, losonra, nyitrára, rimaszombatba és prágába./mti/

--

17.25/1l

- 50 -

17.47

bb. 68. nyolcvanéves korában elhunyt erdélyi imre

1 kf/kf/1e1l cz

1969. május 5.

a munkás- és a szövetkezeti mozgalom régi harcosa, a tanácsköztársaság idején őt bízták meg a „hangya” szövetkezeti kiadvány vezetésével. nyugdíjasként is fáradhatatlanul dolgozott a szövetkezeti kutató intézetben, egészen a haláláig.

erdélyi imrét a szövetség és a szövetkezeti kutató intézet saját halottjának tekinti; hamvasztás előtti búcsúztatása május 10-én 14.30 órakor lesz a farkasréti temetőben./mti/

--

bb. 71. megnyitották a borsodi műszaki heteket

vid kz/mmé/1l cz

1969. május 5.

hétfőn miskolcon a technika házában immár 7. alkalommal rendezték meg a borsod megyei műszaki értelmiség szakmai seregszeméjét, a borsodi műszaki heteket. a megnyitón dr. bodnár ferenc, mszmp központi bizottságának tagja, a borsod megyei pártbizottság első titkára tartott előadást.

az új gazdaságirányítási rendszer szempontjaiból foglalkozókkal a feladatokkal, amelyek a borsod megyei műszaki értelmiség előtt állnak.

a műszaki hetek május végéig tartó rendezvénysorozatában több mint 130 előadás hangzik majd el, ipari, szervezési, műszaki kérdésekről. több országos érdeklődésre számot tartó tanácskozási is sor kerül./mti/

--

17.30/1l

- 51 -

17.47

bb. 72. kánikulai fogyasztás - többhelyrűtt vízhiány

1 hbj/gk/1e/1l la

1969. május 5.

a nagyon korán és váratlanul beköszöntött kánikulai meleg próbára teszi a vízműveket. szombaton 685 000 köbméter vizet fogyasztott budapest, amire május eleji hét végén még nem nagyon volt példa. vasárnap 660 000 köbmétert igényelt a főváros - az üzemek zöme nem dolgozott -, s ez nyári rekordnak számít.

ennek ellenére hétfőn reggelre sikerült feltölteni a dencéket. hétfőn hozzávetőlegesen 750 000 köbméter vizet adott a vízművek. a belváros egyes negyedeiben és a külső kerületek egyes részein még így is panaszkodtak a fogyasztók: a csapokból nem illetve csak nagyon kis nyomással folyik a víz.

a vízművek tudott volna több vizet szolgáltatni. sajnos a belső városnegyedek egyes épületeiben a belső hálózat bizonyult szűknek, ezért nem jutott víz a felső emeletekre. a külső kerületekben pedig a főnyomóvezetékhez közel eső telek tulajdonosai locsolásra, elszippantották, a vizet a magasban fekvő épületek lakói elől. ezen sem tud segíteni a vízművek. nyomtatékosan kéri tehát a lakosságot, hogy takarékoskodik a vízzel, ellenkező esetben továbbra is számolni kell helyi vízhiányokkal./mti/

--

bb. 73. utikönyvek Európában

1 gj/gk/zs/1l la

1969. május 5.

a tit budapesti szervezetének földrajzi szakosztálya és a panoráma kiadó „utikönyvek Európában”, címmel kiállítással egybekötött előadássorozatot rendez a kossuth-klubban. kedden „a 100 arcú Jugoszlávia”, szerdán „észak-európa gyöngyszemei”, csütörtökön „kalandozások Franciaországban”, pénteken pedig „képek és hangulatok Itáliában”, címmel tartanak előadásokat.

az előadások minden este 6 órakor kezdődnek a kiállítást pedig 2 órától este 9 óráig lehet megtekinteni./mti/

--

52 -

17,45/um

de 18.47

bb. 63. tíz nap múlva nyílik a bnv - előkészületek a kétezer-nél több kiállító fogadására, a zavartalan üzleti tárgyalásokra

1 sz/gk/e 1e cz

1969. május 5.

tíz nappal a budapesti nemzetközi vásár kapunyitása előtt a rendezők, a hungexpo vezetői felmérték, hol tartanak az előkészületek, megállapították, hogy a műszaki felkészültség jobb, mint az előző években ebben az időszakban volt. az előző években szönhető, hogy az évenkénti két vásár - az ősz és a tavasz közötti szakmai kiállítások folyamatosá tette a vásárt. az előző nemzetközi vásár előtt csak néhány pavilon felújítása, bővítése volt a feladat. ahhoz, hogy a bnv 11 napja alatt a vásárváros méltó környezetben fogadja a kiállítókat, s alkalmat adjon a műszaki tapasztalatcserékre, az üzletemberek tanácskozásaira, tehát hogy rendeltetésének megfelelően, valóban nemzetközi gazdasági találkozó legyen, természetesen már korábban is és most is sok feltételt kellett megteremteni.

legfőbb kelléke a vásárnak maga a termék, amelyet bemutatni, eladni szeretnének. már a hazai kiállító többsége is megkezdte a pavilonok berendezését, az áruk szállítását, ahelyett zését, a külföldiek pedig mintegy 400 vagonnyi árut küldtek a jelzett mennyiségnek körülbelül a felét. ma már világszerte olyan sok vásár zajlik, s egyesek időpontja úgy összeesik, hogy a kiállító egy része csak négy-öt nappal a nyitás előtt tud elhozni áruját. ezt figyelembe véve a vásárrendezők a kiállító cégek megrendelése, kivánsága szerint úgy előkészítik a bemutató színhelyét, a tárgyaló és kiállító fülkéket, felszerelik a telefont, a kábeleket, stb., hogy a gépeket megérkezésükkor csak be kelljen kötni az elektromos hálózatba. a hungexpo a különböző nemzetiségű kiállítóktól mintegy ezer megrendelést kapott, a legkülönbözőbb műszaki megoldásokra, szerelésekre, belső építésekre, kertészeti munkákra, stb.-re. ezek értéke körülbelül azonos a kiállítási terület bérleti díjával. ahhoz, hogy a kiállító meggyőzzék a vevőket az általuk ajánlott műszaki berendezések korszerűségéről, hasznosságáról, működtetve szemléltetik gépeiket. ehhez évente általában 20 százalékkal több villamos energiát igényelnek. az idén várhatóan a vásár 11 napja alatt az energiafogyasztás eléri az egymillió kilowattórát.

/folyt.köv/
17.55/1l

de 18.47

- 53 -

bb. 63. /tiz nap múlva... folyt./e

a bnv a nemzetközi vásárok jól bevált gyakorlatának megfelelően mind nagyobbfokú szakosításra törekszik. ebben az évben az 56 kiállítási épület közül 14-et foglalnak el az ún. nemzetközi kiállítások, öt csarnokot rendeztek be nemzetek pavilonjainak, ahol egy-egy részt kap egy-egy ország és 14-ben kapnak helyet a nemzetközi szakosított kiállítások, míg a többit a hazai - szintén tulnyomórészt szakosított - kiállításoknak tartják fenn.

a vásár rendeltetése a műszaki tapasztalatcsere, üzleti kapcsolatok bővítése. a kereskedelmi tárgyalások céljait a tárgyalófülké áll a szakemberek rendelkezésére. működik még a külföldiek klubja, ahol szintén alkalom nyílik a tárgyalásokra, üzletkötésekre. a telex-, valamint interurbán-központ szintén a tárgyalások céljait szolgálja, ugyanakkor ezek segítségével a kiállító cégek kapcsolatot tarthatnak fenn hazai központjaikkal.

harmincöt ország kiállítói találkoznak a bnv-n, s az okoz majd nehézséget, hogy a tárgyaló felek különböző nyelveken beszélnek. a hungexpo 300 tolmácsról gondoskodott. a kiállítók főként olyan tolmácsokat kértek, akik műszaki-kereskedelmi kérdésekben is tájékozottak, s így a hivatásos tolmácsokon kívül a műszaki és közgazdasági egyetemekről kértek két-három nyelvet beszélő most végző fiatalokat.

a látogatóknak és a kiállítóknak a főútvonalakon felállított fülkékben a hungexpo 35 informátora nyújt majd felvilágosítást. a kiállítások és az áruk rengetegében a könnyebb eligazodást segíti a kétféle katalógus. az egyik gyártmányismertető, csaknem 900 oldalon mintegy ezerféle termék műszaki leírását ismerteti, a másik kétkötetes kiállítói katalógus összesen 1 500 oldalon az egyik kötetben abc-sorrendben, a másikban pedig szakmai csoportosításban, magyarul és németül sorolja fel a több mint kétezer kiállítót. ebben a fontosabb tudnivalók, így például a szakkimzavak öt nyelven található meg.

tekintettel arra, hogy a külföldi kiállítók egyben vendégek is, számukra a hungexpo ugynevezett programfüzetet állított össze, amely tartalmazza a külföldiek klubjának programját, s szakmai filmvetítésekre, kulturális eseményekre, az idegenforgalmi nevezetességek megtekintésére invitálja a külföldieket. /mti/

- 54 -

18.00/um

18.00/um

bb. 74. zóna bisztró a belvárosban

1 gj/gk/zs/11 la

1969. május 5.

hétfőn megnyitották az 5. kerületben, a kálmán imre utca és a bajcsy-zsilinszky ut sarkán a „zóna” bisztrót. a korábbi - meglehetősen elhanyagolt - talponálló helyén a vendégeket grill-konyhas bisztró várja, ahol hideg-melag ételeket és szeszes italokat harmadosztályú áron fogyaszthatnak. /mti/

bb. 75. a magyar onkológusok társaságának,

11 la

1969. május 5.

valamint a magyar radiológusok társaságának tudományos ülésén dr. bárdos tamás professzor, a buffaloi egyetem tanára előadást tartott „ujabb eredmények a rákkutatás chemoterapiája terén”, címmel. /mti/

bb. 76. tárgyalások magyar-pakisztáni árucseréről

k sz/gg/1e/11 bs

1969. május 5.

irfan ahmed imtiazai államtitkár vezetésével hétfőn pakisztáni kereskedelmi delegáció érkezett budapestre. a küldöttség a külkereskedelmi minisztériumban az 1969. évre szóló magyar-pakisztáni árucsereforgalmi megállapodás megkötéséről tárgyal. /mti/

bb. 77. a hungarocamion és a külkereskedelem képviselőinek találkozója

t hbj/tné/1e/11 la

1969. május 5.

hétfőn a gellért szálló gobelin termében dr. mezei gábor, a hungarocamion igazgatója fogadta külkereskedelmi szállítási partnereit. /folyt.köv./

- 55 -

18.03/um

18.03/um

bb. 77./ a hungarocamion ... folyt./ 11

tájékoztatta őket a 11 éves magyar camion fuvarozás helyzetéről.

a szállítási igények növekedésének hatására 1966. január 1-én alakult meg a hungarocamion nemzetközi autóközlekedési vállalat. azóta rendkívül nagy a fejlődés, nagy teljesítményű mercedes-blumhardt - volvo- és fruehauff szerelvényekkel sikerült a vállalatnak felzárkóznia az európai fuvarozás élvonalába. hamarosan kialakult a szállítók körében a vélemény, nem rossz üzlet a nemzetközi fuvarozás, a népgazdaság, a magyar külkereskedelem is hozzá látja, mert jelentős devizakitermeléssel és devizakitermeléssel jár. a továbbiakban szólt arról, hogy 1966-ban indult el az első camion szerelvény angliába, finnországra és svédországba. 1967-ben járt az első magyar camion-szerelvény törökországban és 1968-ban árut szállított a közel-keletre, iránba, irakba, kuwaitba és észak-afrikába. ma már hetente rendszeres forgalmat bonyolít le 23 európai és négy közel-keleti országgal. a kocsi park 30 százaléka nagy teljesítményű hűtővel felszerelt.

a szállítási szakemberek véleménye szerint a konténerizáció a fuvarozásban forradalmat jelenthet. különösen jó fizetést kínálkozik ezzel a szállítási megoldással a tengerre szállított áruk továbbításánál. a közeljövőben a hungarocamion a maharadeti-kelet-együtt konténer szállítási láncot kíván kiépíteni. az erre vonatkozó együttműködési szerződést már alá is írta a vállalat. saját pénzen újabb hűtőkocsikat vásárolt és ebben az évben a győri rába-man kocsikból is vásárolt 100 normál camion szerelvényt. az elképzelések szerint már a közeljövőben növeli a hungarocamion a közel-keleti járatok számát, így libanonba, jordániába, szíriába, afganisztánba, szervez új járatokat és Európában portugáliába is el szeretne jutni./mti/

bb. 70. ajándék a százezredik hajdu porszivógép tulajdonosának
vid kz/11 cz 1969. május 5.

posztós márton hómezővásárhelyi lakos megvásárolta a hajdusági iparművek százezredik hajdu típusu porszivógépét. a szerencsés vevőt hétfőn lakásán keresték fel a hajdusági gyár képviselői és visszafizették neki a vételárat. a visszakapott pénzen posztósék mosógépet vásárolnak./mti/

18.08/11

le 18.08

- 56 -

bb 78. megkerült az „eltűnt”, kisfiu

i per/tr/um zs la

1969. május 5.

mint ismeretes, a tv-híradó vasárnap este hírt adott nagy lászló oroszlanyi kisfiu eltűnéséről. mire azonban az adás elhangzott, a kisfiu már otthon volt szüleinél, vég-eredményben el sem tűnt: a szülők tudta nélkül pesti rokonaihoz utazott, akikkel vasárnap a vidám parkba ment szórakozni. az aggódo szülők korábban a televízióba fordultak segítségért, s elfelejtették értesíteni a híradó-átadókat, amikor a gyermek előkerült. a segítő szándékú híradó így felesleges riadalmat keltett, vaklarmát okozott./mti/

bb 79. todor zsvkov,

gg/um zs la

1969. május 5.

a bolgár kommunista párt központi bizottságának első titkára, a minisztertanács elnöke hazánk területe felett átrepülve táviratban üdvözölte kádár jánost, az mszmp kb első titkárát és focs jenőt, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnökét./mti/

bb 81. leleplezték radnóti miklós portréját csepelen

t gj/gk/um zs la

1969. május 5.

radnóti miklós születésének 60. évfordulója alkalmából hétfőn csepelen, a róla elnevezett művelődési ház előtti parkban ünnepi külsőségek között leplezték le a költő szoborportréját. a műkő alapon elhelyezett, bronzból készült portré h. varga ilona csepeli szobrászművész alkotása. radnóti miklósról dr. szekeres józsef, a XXI. kerületi pártbizottság munkatársa emlékezett meg, majd a csepeli művek munkásotthonának vegyeskara farsang árpád „új emberiség”, című kósművét adta elő. ezt követően a művelődési ház nagytermében a belvárosi irodalmi színpad „oly korban éltem én”, címmel adott műsort./mti/

18.50/11

le 18.08

- 57 -

bb 80. budapestre érkezett az új kenyai nagykövet

gg/um zs la

1969. május 5.

hétfőn budapestre érkezett david m. kayanda, a kenyai köztársaság magyarországi nagykövete. megérkezése alkalmából a ferihegyi repülőtéren ferró józsef, a külügyminisztérium protokoll osztályának helyettes vezetője üdvözölte. /mti/

bb 82. az mhsz budapesti vezetősége

gk/zs/zm la

1969. május 5.

a honvédelmi nevelőmunkával kapcsolatos témakörökben előadássorozatot indít aktivistái részére. az első előadáson - amelyet kedden délután tartanak a magyar néphadsereg központi klubjában - kelemen győző budapesti titkár tart tájékoztatót az mhsz budapesti szerveinek eddigi munkájáról és az elkövetkező időszak feladatairól. /mti/

bb 83. dr. krompecher istvánt,

k vt/tné/um zs la

1969. május 5.

a magyar tudományos akadémia levelező tagját a pozsonyi egyetem díszdoktorává avatta. /mti/

bb 84. öt napra lezárják a forgalom elől a szentendrei uti felüljárót

1 sl/gg/um ie la

1969. május 5.

a fővárosi közmű és mélyépítési főigazgatóságtól kapott tájékoztatás szerint a szokásos vizsgálatok és az utburkolat javítása miatt május 6-tól 10-ig lezárják a forgalom elől a szentendrei uton a bogdáni utnál a hév vágányok fölötti közúti felüljárót. ez idő alatt a forgalmat a hév vágány szintbeni keresztezésével bonyolítják le. /mti/

19.58/11

de gny

- 58 -

bb. 85. dr. adam kruczkowski,

gg/e zs la

1969. május 5.

a lengyel népköztársaság külügyminiszterhelyettese erdélyi király külügyminiszterhelyettes meghívására, a két külügyminisztérium közötti konzultációs tárgyalások céljából hétfőn budapestre érkezett. /mti/

bb. 86. időjárásjelentés

tné/e la

1969. május 5.

a meteorológiai intézet jelenti május 5-én, 19 órakor:

meleg idő

várható időjárás kedd estig: időnként megnövekvő felhőzet. elsősorban nyugaton és északon helyenkint zápor, zivatar. napközben megélénkülő déli, délnyugati szél. meleg idő. várható legmagasabb nappali hőmérséklet kedden: 24-29 fok között. /mti/

a szerkesztőségek figyelmébe!

la/e

1969. május 5.

a bb. 37. sz. hír /tiz éve fejeződött be a mezőgazdaság szocialista átszervezése szolnok megyében - ünnepi nagyaktíva ülés szolnokon/ első bekezdésének 9. sorától a szöveg helyesen:

...az elnökségben foglalt helyet dr. s á g h y v i l m o s , a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter első helyettese, k. nagy sándor, az mszmp központi bizottságának tagja... /mti/

19.43/11

de gny

- 59 -

bb. 87. fogadás a szovjet nagykövetségen

t fe/tr/il la

1969. május 6.

a szovjet sajtó napja alkalmából v. a. vasziljev, a szovjetunió budapesti nagykövetségének sajtóattaséja és a budapesti működő szovjet újságírók hétfőn este fogadást adtak a nagykövetségen. a szívélyes, baráti hangulatu fogadáson megjelent a magyar sajtó, a rádió és a televízió több vezetője és vezető beosztású munkatársa, a magyar újságírók országos szövetségének elnökségének több tagja, a külügyminisztérium több vezető beosztású munkatársa.

ott volt f. j. tyitov, a szovjetunió budapesti nagykövete is a nagykövetség több munkatársa, valamint a budapesten működő külföldi újságírók közül számosan./mti/

bb. 89. radnóti emlékest a kossuth klubban

t gj/zs/il la

1969. május 5.

radnóti miklós születésének 60. évfordulója alkalmából az írószövetség és a tit radnóti emlékestet rendezett a kossuth klubban. somlyó györgy ünnepi megemlékezését követően demján éva, bálint andrás és bánffy györgy tolmácsolta a költő verseit. az estet a járkálj csak halálra ítélt című film bemutatója zárta./mti/

bb. 88.. új koncertterem a várban - hangversenysorozat a gótikus teremben

t hbj/tr/il la

1969. május 5.

a budai várban helyreállították a középkori királyi palota egykori gótikus termét, amely 1420 táján zsigmond király uralma idején épült. ez az épületrész valóban romjaiból született újjá, mert a műtörténészek az egykori rajzokból, s a századokon át földben rejtőző kövekből rekonstruálták.

/folyt.köv./
19.48/il

- 60 -

bb. 88./ új koncertterem... folyt./ il

a budai vár gótikus termében hétfőn rendezték meg az országos idegenforgalmi tanács és a budapesti idegenforgalmi igazgatóság szervezésében az első hangversenyt, s ez alkalommal a budapesti fuvósötös régi magyar táncokat adott elő, a többi között a lópatkós táncot és az ugrós táncot.

a középkorban a budai vár a zenei élet nevezetes centruma volt, udvari kápolnájának énekesei és zenészei országos-hírliek voltak, gyakran vendégeskedtek itt a középkori és a reneszansz európa neves zeneszerzői, zenészei, énekesei. a „koncert royal”, sorozatban a közeljövőben a budapesti madrigál kórus, a musica hungarica, a budapesti fuvósötös további hangversenyeken idézi a középkori zenét, s egyben a budai vár gótikus termét a magyar és a külföldi középkori muzsika kamaratermévé szeretné kialakítani./mti/

bb.90. magyar-szlovák irodalmi ünnepe az írószövetségben

tr/e zs la

1969. május 5.

a magyar pen club hétfőn magyar-szlovák irodalmi ünnepeket rendezett dr. emil boleslav lukac, a kiváló szlovák költő és műfordító tiszteletére. emil boleslav lukacot dr. kéry lászló egyetemi tanár, a magyar pen club főtítkára üdvözölte a magyar írók nevében, majd szalatalnai rezső író méltatta életművét, ezután dr. kéry lászló főtítkár átadta emil boleslav lukacnak a magyar pen club emlékérmét.

emil boleslav lukac az ünnepeken mai magyar költők műveiből olvasott fel néhány költeményt szlovák nyelvű fordításában, majd pákozdy ferenc költő emil boleslav lukac néhány költeményének magyar fordítását tolmácsolta. /mti/

Lo M Lela

-61-

bb. 91. május 11-13: a magyar jogász szövetség jubileumi kongresszusa

t bc/e zs la

1969. május 5.

a magyar jogász szövetség - fennállásának 20. évfordulója alkalmából - május 11-13 között rendezi meg 7. kongresszusát siófokon, a jubileumi kongresszuson - mint dr. prandler árpád, a magyar jogász szövetség főtitkára hétfőn tájékoztatta a sajtó képviselőit -, a jogi élet különböző területeiről több mint kétezren vesznek részt. a jubileumi kongresszuson megvitatják a jogpolitika időszerű kérdéseit, különböző kodifikációs problémákat, a gazdaságirányítás reformjával összefüggő jogi szabályozás elméleti és gyakorlati kérdéseit.

a megnyitó ülésen dr. prandler árpád a magyar jogász szövetség 20. évfordulójáról és a szövetség előtt álló feladatokról tart előadást, majd dr. korom Mihály igazságügyminiszter előadása hangzik el. a jog és a jogászok szerepe társadalmunk fejlődésének jelenlegi szakaszában címmel. a megnyitó ülést követően a kongresszus bizottságokban folytatja munkáját, majd május 13-án a magyar jogász szövetség választmánya kibővített ülésen tárgyalja meg az elnökség beszámolóját a szövetség 1968-ban tartott 7. küldöttközgyűlése óta kifejtett tevékenységéről. /mti/

bb. 92. áramellátási zavarok a 2., a 12. és a 3. kerületben

1 nbj/tr/11 la

1969. május 5.

hétfőn este 19 óra 29 perckor jelezték az elektromos műveknél, hogy a 2. kerület, a 12. kerület és Óbuda egyes negyedeiben megszűnt az áramszolgáltatás. az elektromos művek szerelői azonnal hozzáláttak a hiba felderítéséhez, s megállapították, hogy az áramszolgáltatásban jelentkező zavarokat a kaszás dűlői transzformátor állomásnál kábelzárlat okozta. 19 óra 35 perckor Óbudán sikerült helyreállítani az áramellátást, a transzformátor-állomáshoz vezető kábelknél a hiba felderítése azonban hosszabb időt igényelt, úgyhogy a késő esti órákban a 2. kerület és a 12. kerület egyes negyedeiben még nem sikerült „fényt adni”. /mti/

- v é g e -

- 62 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-480, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1969. május 6.

bb. 1. csaknem 300 új pedagógust igényel a főváros - június közepéig döntenek a pályázatokról

1 hi/mm/zs/11 cz

1969. május 6.

csaknem háromszáz, most végző pedagógust kér Budapest az egyetemektől és főiskoláktól, a fővárosi tanács oktatási főosztálya összesítette a kerületekben üresen lévő pedagógus állásokat, s igényét megküldte valamennyi érdekelt egyetemnek és főiskolának. a betöltendő nevelői állások jegyzékét kifüggesztették a felsőoktatási intézményekben, s a végzős hallgatók a hirdetés alapján egyszerre két munkahelyre kérhetik alkalmazásukat. pályázatukat a felsőoktatási intézmény - jellemzéssel és ajánlási sorrenddel ellátva - május 24-ig, illetve, az addig még be nem töltött álláshelyek újbóli meghirdetése, vagy a sikertelen pályázatot követő újabb kérelem benyújtása esetén, június 15-ig küldi meg az állást meghirdető munkáltatónak.

a kerületi tanácsok oktatási osztályai a beérkezett pályázatokról az érdekelt iskolaigazgatók, valamint az iskolai párt- és szakszervezeti szervek véleményének meghallgatása után döntenek, és erről a pályázót, valamint a felsőoktatási intézményt június 12-ig, illetve augusztus 5-ig értesítik.

a végzős hallgató, ha pályázatát elfogadták, munkakönyvét június 18-ig illetve augusztus 12-ig köteles megküldeni a munkáltatónak. ezt követően a kerületi tanácsok oktatási osztályai 10 napon belül megküldik a kinevezési okiratot a hallgatónak. az új pedagógusokat egyébként augusztus 26-i hatállyal nevezik ki. /mti/

-.-

- 1 -